

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

27-28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2019

ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Για την παρούσα μελέτη και επεξεργασία των στοιχείων που παρουσιάζονται παρακάτω εργάστηκαν με συντονίστρια την Εύη Χριστοφιλοπούλου, τα μέλη της Επιτροπής Αποτίμησης του Εκλογικού Αποτελέσματος :

Βασίλης Βαμβακάς, Χαράλαμπος Βαρδίκος, Παναγιώτης Ιωακειμίδης, Δημήτρης Μάντζος, Γιώργος Μπουλμπασάκος, Φίλιππος Πετσάλνικος και Νίκος Σαλαγιάννης.

Η επιτροπή συγκροτήθηκε στις αρχές του Σεπτεμβρίου 2019 και έκανε χρήση των εξής εργαλείων :

- Αποτελέσματα βουλευτικών εκλογών 2009 – 2019 και ευρωεκλογών 2019.
- Exit Polls Ιανουαρίου και Σεπτεμβρίου 2015, Μαΐου και Ιουλίου 2019.

Στο άμεσο μέλλον θα πραγματοποιηθεί η διενέργεια Focus Groups που θα ολοκληρώσουν και θα δώσουν μεγαλύτερο βάθος στο τελικό έργο της επιτροπής.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΤΑ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

- 1.1** Ποσοστό Συμμετοχής στις Βουλευτικές Εκλογές το 2009 και το 2019
- 1.2** Ποσοστό Συμμετοχής στις Βουλευτικές Εκλογές 2009 – 2019
- 1.3** Αριθμός Κοινοβουλευτικών Κομμάτων 2009 - 2019
- 1.4** Εκλογική Επίδοση δύο πρώτων Κομμάτων 2009 - 2019
- 1.5.** Οι δυο τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις Βουλευτικών Εκλογών
- 1.6** Εξέλιξη Εκλογικής Δύναμης 2009 - 2019
- 1.7** Συσπείρωση ΔΗ.ΣΥ – Κινήματος Αλλαγής
- 1.8** Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019 (437.000) σε σχέση με τις Βουλευτικές Εκλογές Σεπτεμβρίου 2015
- 1.9** Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019 (ποσοστό)
- 1.10** Μετακινήσεις Ψηφοφόρων Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019
- 1.11** Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019 (458.000) σε σχέση με τις Ευρωεκλογές
- 1.12** Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019 (ποσοστό)
- 1.13** Μετακινήσεις Ψηφοφόρων Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019
- 1.14** Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Φύλο
- 1.15** Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Ηλικία
- 1.16** Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής – Νέες Ηλικίες
- 1.17** Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Απασχόληση
- 1.18** Συγκριτικά Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής – Απασχόληση (2015 – 2019)
- 1.19** Χρόνος Λήψης Απόφασης Ψήφου στο Κίνημα Αλλαγής
- 1.20** Πόσο κοντά αισθάνονται στο Κίνημα Αλλαγής οι ψηφοφόροι του

1.21 Στοιχεία για την εκλογική Επίδοση του Κινήματος Αλλαγής 2019

1.22 Εκλογικά Αποτελέσματα Κινήματος Αλλαγής - Περιφέρειες

1.23 Εκλογική Επιρροή ΣΥ.ΡΙΖ.Α – ΑΝ.ΕΛ (2012 -2019)

2.ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ - ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

2.1 Η εκλογική βάση της παράταξης

2.2 Το πολιτικό περιβάλλον και οι οικονομικοί και οργανωτικοί περιορισμοί

2.3 Οργανωτικά θέματα του νέου φορέα

2.4 Το Κίνημα Αλλαγής ανάμεσα στις Ευρωεκλογές και τις Εθνικές Εκλογές 2019

2.5 Η πολιτική και επικοινωνιακή πίεση για τη θέση του Κινήματος Αλλαγής για τις κυβερνητικές συνεργασίες μετά τις εκλογές

2.6 Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα θέσεων δεν συμπυκνώθηκε σε μια συνεκτική ταυτότητα με μια κεντρική μεγάλη ιδέα/αφηγήματος

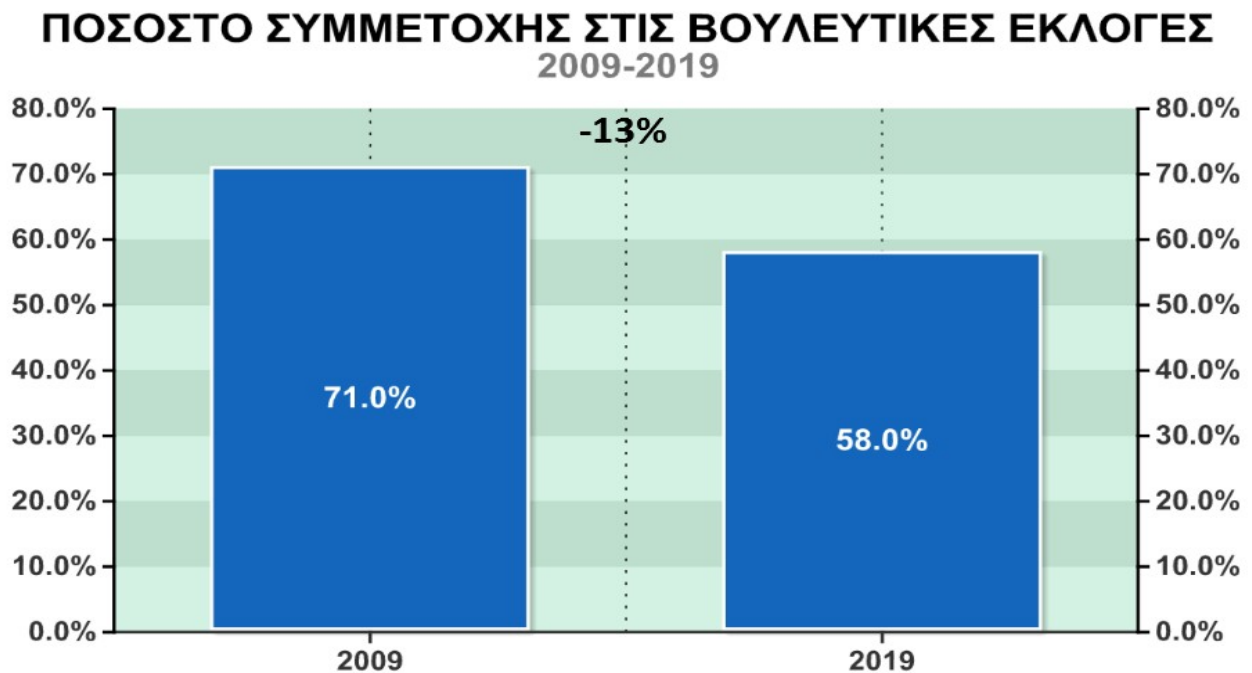
3. ΠΡΩΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

3.1 Η στρατηγική

3.2 Τα επόμενα βήματα

1. ΤΑ ΠΟΣΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

1.1 Ποσοστό Συμμετοχής στις Βουλευτικές Εκλογές το 2009 και το 2019

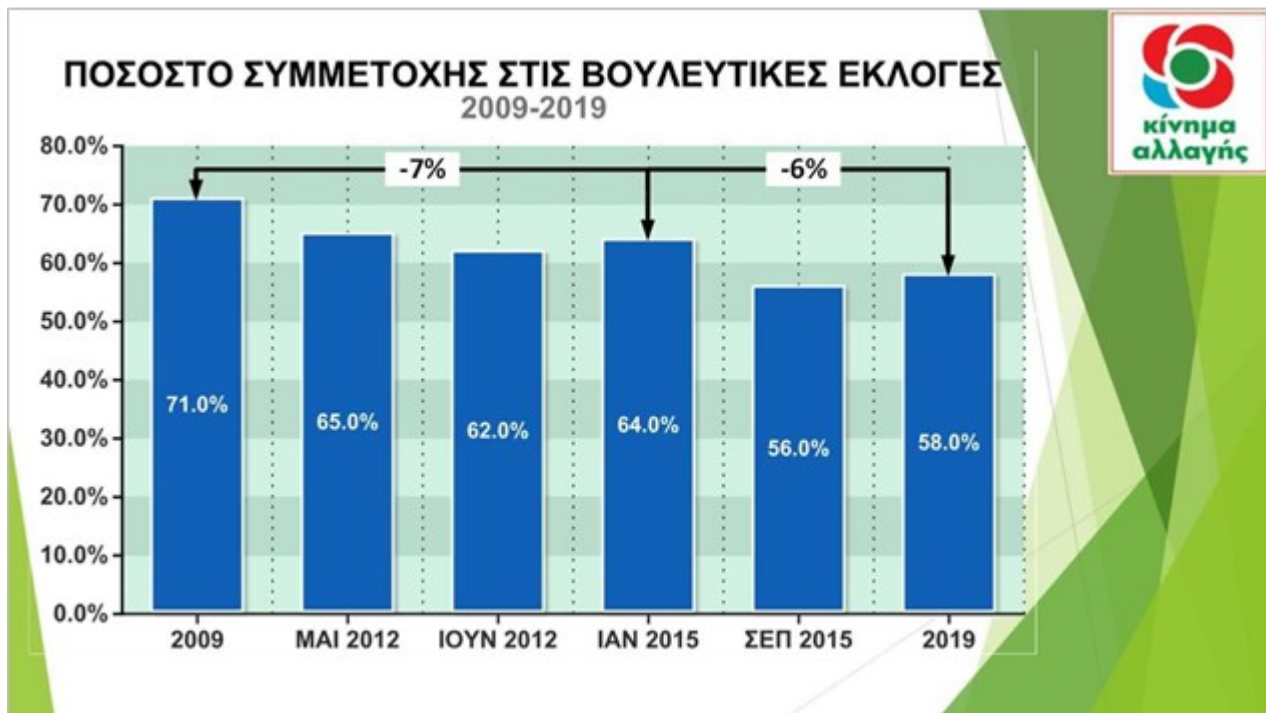

Από το 2009 έως σήμερα, η Δημοκρατία μας έχει μικρύνει...

1,2 – 1,3 εκατ. πολίτες λιγότεροι συμμετέχουν στις βουλευτικές εκλογές.

Από το 71% της συμμετοχής στις εκλογές της τελευταίας αμιγούς Κυβέρνησης ΠΑ.ΣΟ.Κ, φτάσαμε σήμερα στις εκλογές του Ιουλίου να συμμετέχει το 58% των εγγεγραμμένων στους καταλόγους.

1.2 Ποσοστό Συμμετοχής στις Βουλευτικές Εκλογές 2009 – 2019

Στην επόμενη Διαφάνεια διαπιστώνουμε πως η μείωση της συμμετοχής, έχει συντελεστεί σε δύο φάσεις, που μπορούν και να ταυτοποιηθούν με την κρίση μέσα στην κρίση που πέρασε η χώρα, εξαιτίας των χειρισμών ΣΥ.ΡΙΖ.Α και ΑΝ.ΕΛ. στην προηγούμενη 4ετία.

Δηλαδή, μείωση της συμμετοχής 7% μέχρι το 2015 και περαιτέρω μείωση 6% από το 2015.

Και στην μία περίπτωση και στην άλλη, η σημαντική αυτή αποχή εκτιμούμε πως προέρχεται σε μεγάλο βαθμό και από το κόμμα που απώλεσε τα παραδοσιακά του ποσοστά από το 2009.

Δηλαδή και από εμάς.

Ως λόγοι της αποχής υπάρχουν αρκετοί και ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής :

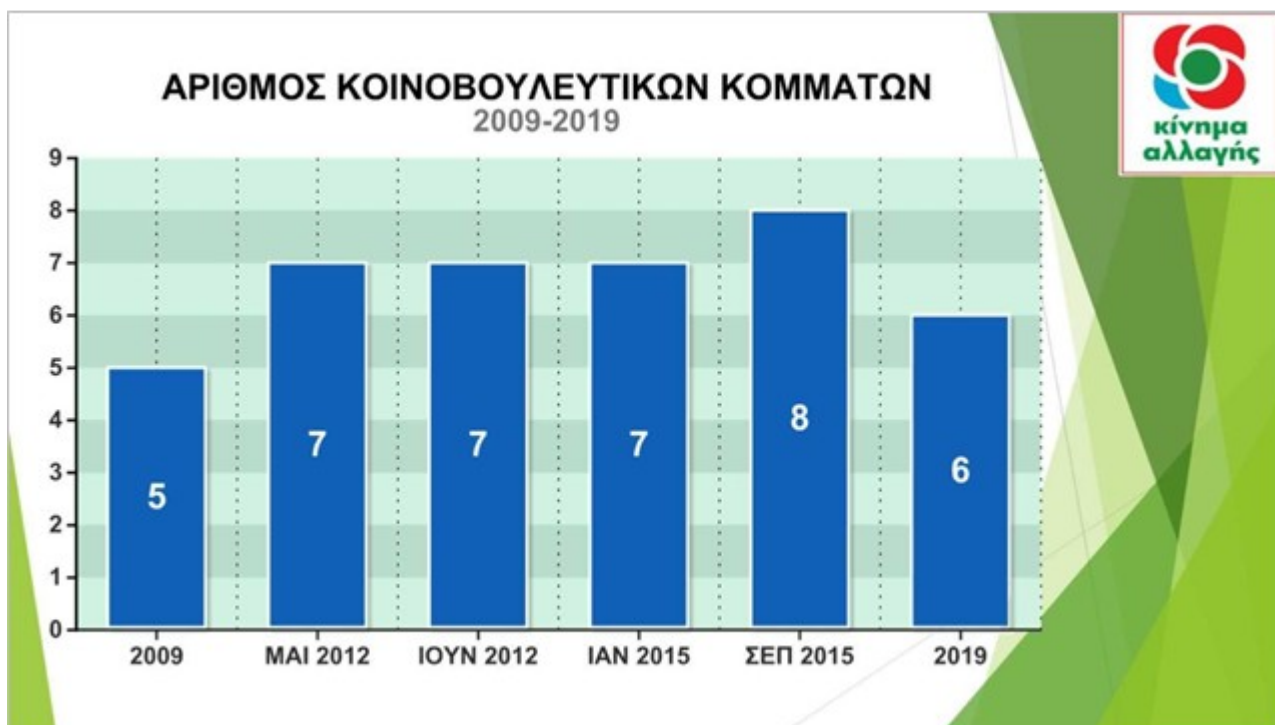
- η συνειδητοποίηση από το εκλογικό σώμα της μερικής απώλειας της εθνικής μας κυριαρχίας στον τρόπο λήψης των αποφάσεων λόγω των Μνημονίων.
- ο μη ιστορικά και εθνικά αληθής καταλογισμός των ευθυνών για την κρίση μόνο στο Π.Α.Σ.Ο.Κ.
- η γενικότερη απογοήτευση από την πολιτική διαδικασία.
- και το φαινόμενο του Brain Drain.

Επισημαίνουμε μόνο, ξανά, εδώ, ότι στην πρώτη νομιμοποίηση ΣΥ.ΡΙΖ.Α – ΑΝ.ΕΛ συμμετείχε το 64% των Ελλήνων. Δηλαδή, 6% του εκλογικού σώματος εκφράστηκε στην κάλπη τον Ιανουάριο του 2015 και έκτοτε απέχει...

Εμείς, πρέπει να απευθυνθούμε και στους απέχοντες από το 2009 και στους απέχοντες από το 2015.

Η όποια μελλοντική μας στρατηγική πρέπει να περιλαμβάνει κάλεσμα συμμετοχής μέσω ενός προγραμματικού λόγου εθνικής ιδιοκτησίας.

1.3 Αριθμός Κοινοβουλευτικών Κομμάτων 2009 - 2019

Επόμενη Κάρτα, ο αριθμός των κοινοβουλευτικών κομμάτων.

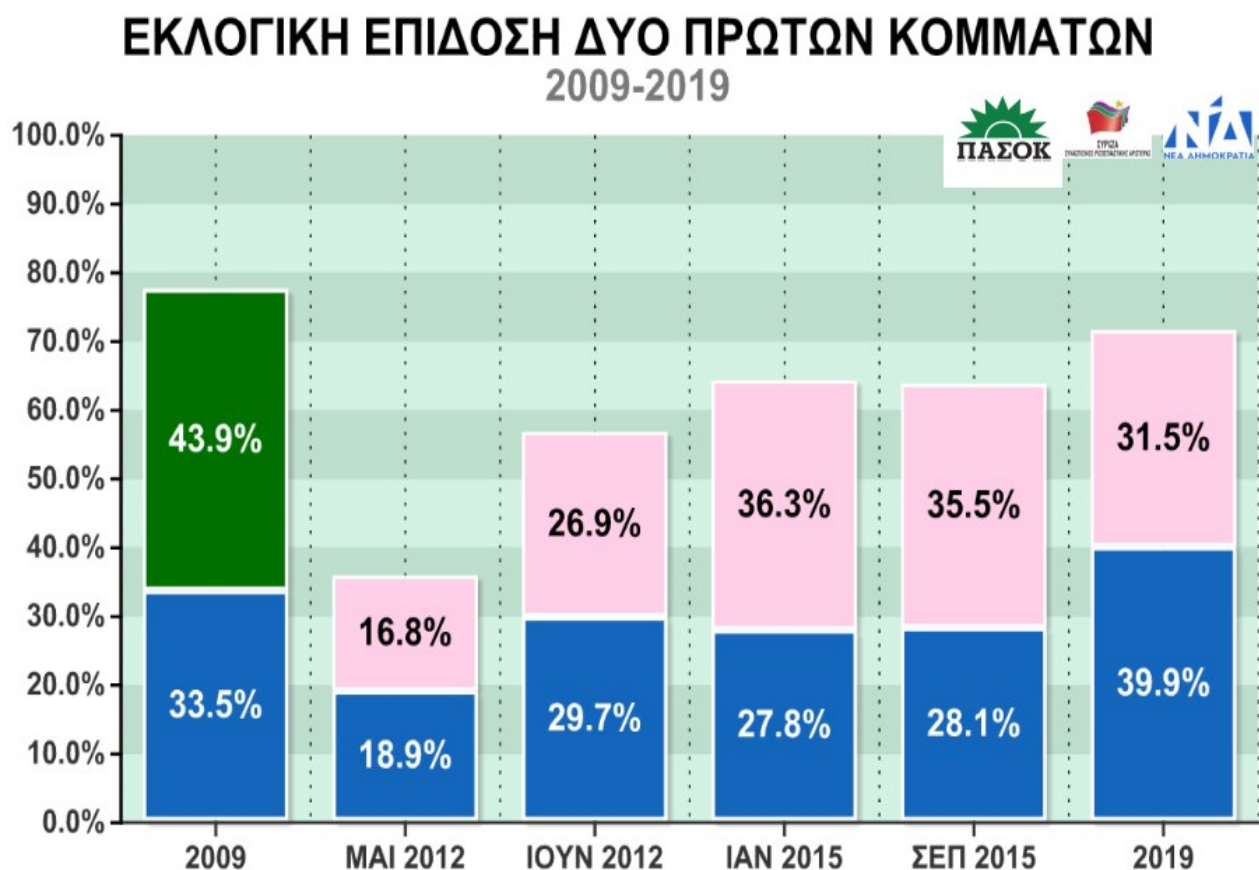
Ο αριθμός των κομμάτων που τελικά καταφέρνουν να περάσουν το 3% και να εισέλθουν στη Βουλή, αποτελεί δείκτη πλουραλισμού για κάποιους και σταθερότητας για άλλους.

Ξεκινώντας από τα πέντε κόμματα του 2009 και την αύξηση τους σε επτά και οκτώ μέχρι το 2015, τον Ιούλιο επιστρέψαμε στον αριθμό 6.

Δηλαδή, ήταν οι πρώτες εκλογές που ελαττώθηκε ο αριθμός των κοινοβουλευτικών κομμάτων.

Αυτό το στοιχείο σε συνδυασμό με την επόμενη διαφάνεια, οδηγούν προς το συμπέρασμα πως το πολιτικό μας σύστημα τείνει να ξαναποκτήσει κάποιες σταθερές.

1.4 Εκλογική Επίδοση δύο πρώτων Κομμάτων 2009 - 2019

Τέταρτη Κάρτα.

Το 71,4% που συγκέντρωσαν τα δύο πρώτα κόμματα, αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό για τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α και τη Ν.Δ από το 2012.

Και υπολείπεται μόλις 6%, από το αντίστοιχο ποσοστό Π.Α.Σ.Ο.Κ. και ΝΔ το 2009.

Είναι ένα στοιχείο που πρέπει να μας προβληματίσει ιδιαίτερα και τη βραδιά των εκλογών θα το παρατηρήσαμε όλοι μας ή έστω οι περισσότεροι από εμάς.

Πέραν, όμως, των δύο πρώτων κομμάτων υπάρχει και το στοιχείο της ύπαρξης του καθαρά τρίτου κόμματος, σε απόσταση και από τα δύο πρώτα και από τα υπόλοιπα τρία κοινοβουλευτικά μικρότερα κόμματα.

Καθαρά και διακριτά τρίτο κόμμα δεν υπήρξε από τις δύο εκλογές του 2015.

Πρέπει να πάμε στο 2012 για να ξαναβρούμε καθαρά τρίτο το Π.Α.Σ.Ο.Κ.

1.5. Οι δυο τελευταίες εκλογικές αναμετρήσεις Βουλευτικών Εκλογών

ΟΙ 2 ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΚΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ			
ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ	ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2015	ΙΟΥΛΙΟΣ 2019	ΔΙΑΦΟΡΑ
ΕΓΚΥΡΑ	5.433.376	5.649.332	+ 215.956
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	56,16%	57,92%	(+ 1,76%)
ΝΔ	28,09% - 1.526.400	39,85% - 2.251.426	+11,76 % (+725.026)
ΣΥΡΙΖΑ	35,46% - 1.926.526	31,53% - 1.781.180	-3,93% (- 145.346)
ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ	6,29% - 341.732	8,10% - 457.527	+ 1,81% (+115.795)
ΚΚΕ	5,55% - 301.684	5,30% - 299.595	-0,25% (-2.089)
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΥΣΗ	-	3,70% - 208.806	+ 3,70% (+ 208.806)
ΜΕΡΑ – 25	-	3,44% - 194.233	+ 3,44% (+ 194.233)
ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	6,99% - 379.722	2,93% - 165.711	-4,06% (- 214.011)
ΠΛΕΥΣΗ ΕΛΕΥΘΕΡ.	-	1,46% - 82.673	+ 1,46% (+82.673)
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ	3,44% - 186.644	1,24% - 70.161	-2,2% (-116.483)
ΠΟΤΑΜΙ	4,09% - 222.349	-	-4,09% (-222.349)
ΑΝΕΛ	3,69% - 200.532	-	-3,69% (-200.532)
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΞΑΝΑ	0,53% - 28.909	0,74% - 41.647	+0,21% (12.738)
ΕΠΑΜ	0,77%	0,50%	-0,27%
ΑΝΤΑΡΣΥΑ	0,85%	0,41%	-0,44%
ΛΑΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	2,86% - 155.320	0,28% - 15.930	-2,58% (-139.390)
ΣΩΡΡΑΣ	-	0,25%	+0,25%
ΛΟΙΠΟΙ	1,39%	0,27%	-1,12%

Ο πίνακας της επόμενης Διαφάνειας, δείχνει πως από τα έξι κόμματα που εισήλθαν στη Βουλή, μεγάλη άνοδο σημείωσε μόνο η αυτοδύναμη Ν.Δ.

Άνοδο σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 2015 σημειώσαμε εμείς και τα δύο μικρότερα νεοιδρυθέντα κόμματα που βέβαια εκκίνησαν από το μηδέν.

Αντιθέτως, πτώση, μικρή, οριακή είχε το Κ.Κ.Ε. και μεγαλύτερη ο συγχωνευμένος με τους ΑΝ.ΕΛ, ΣΥ.ΡΙΖ.Α και όσους προθύμους τον ακολούθησαν.

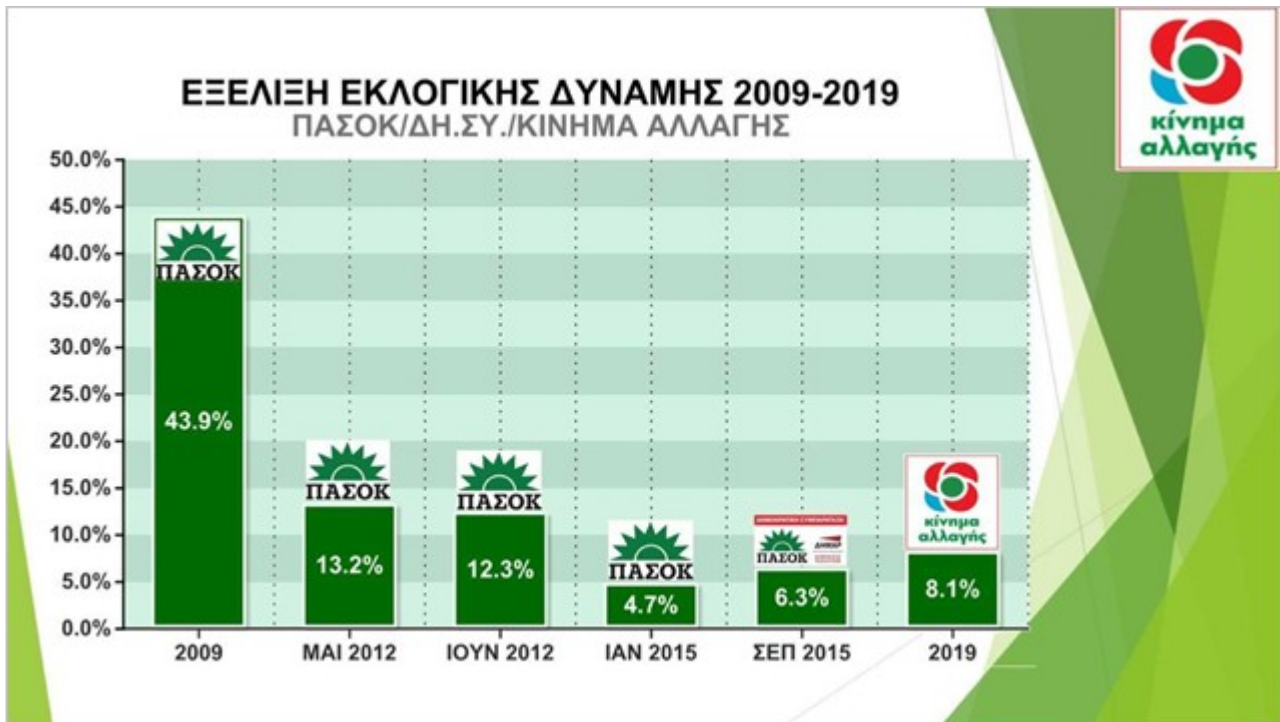
Πριν προχωρήσουμε στις επόμενες διαφάνειες, να πούμε προκαταβολικά, πως η άνοδος των 116.000 ψηφοφόρων που καταφέραμε στις εκλογές συντελέστηκε σε δύο φάσεις, όπως και θα δείξουμε στη συνέχεια :

Η πρώτη φάση, η μεγάλη σε διάρκεια φάση ήταν από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τις ευρωεκλογές, όταν και ήρθαν κοντά μας 95.000 πολίτες

Και η δεύτερη φάση, η πιο συμπυκνωμένη, ήταν από τις ευρωεκλογές του Μαΐου έως τις βουλευτικές του Ιουλίου, όταν και ήρθαν κοντά μας ακόμη 21.000 πολίτες.

Θα δούμε παρακάτω πως προκύπτουν αυτοί οι αριθμοί.

1.6 Εξέλιξη Εκλογικής Δύναμης 2009 - 2019

Χωρίς ιδιαίτερο σχολιασμό, η επόμενη Κάρτα δείχνει την εξέλιξη της εκλογικής μας δύναμης.

Από το 44% του 2009, στο 4,5% του 2015 και από το 4,5% του 2015 στο σημερινό 8%.

1.7 Συσπείρωση ΔΗ.ΣΥ – Κινήματος Αλλαγής

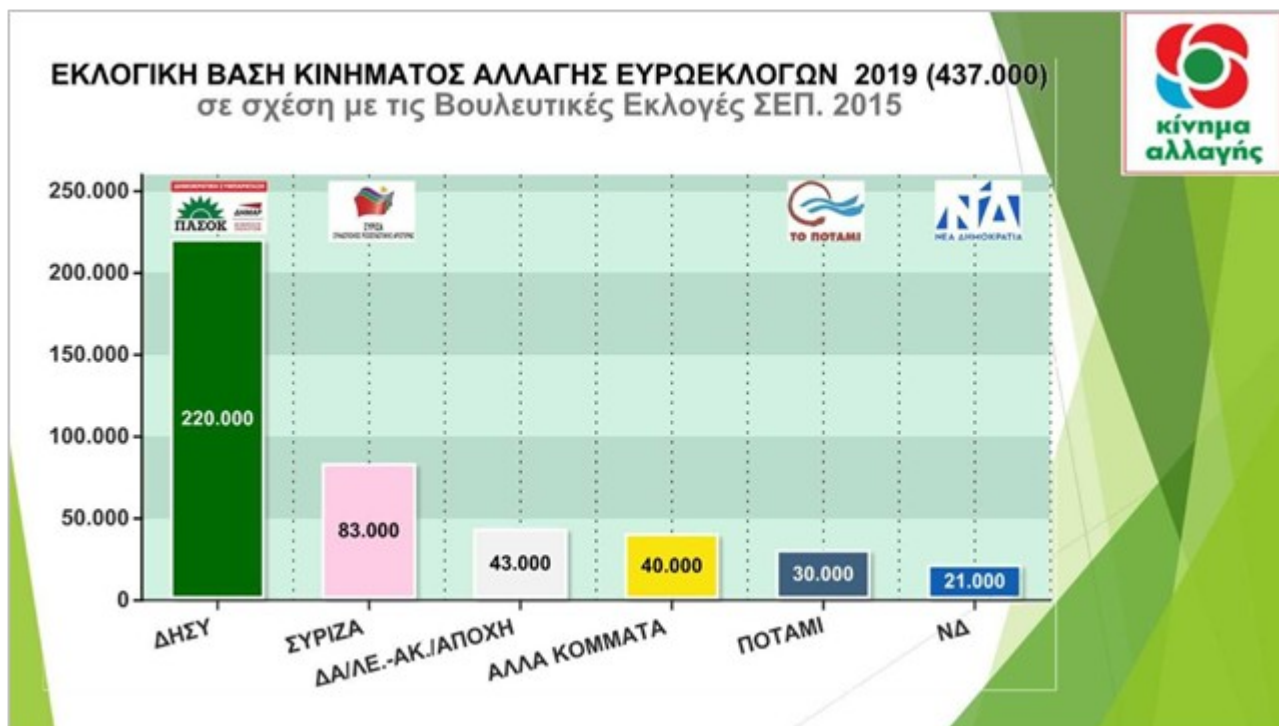
Πάμε τώρα να επιχειρήσουμε μια προσπάθεια αποκρυπτογράφησης της προέλευσης της εκλογικής μας βάσης, ξεκινώντας από την Κάρτα που παρουσιάζει τη συσπείρωση που σημειώσαμε στις τρεις τελευταίες κάλπες.

- Το Σεπτέμβριο 2015, η ΔΗ.ΣΥ. παρουσίασε συσπείρωση 76,8% των ψηφοφόρων της.
- Ακολούθως τον Μάιο 2019 στις ευρωεκλογές η συσπείρωση του Κινήματος Αλλαγής σε σχέση με το εκλογικό σώμα που μας ψήφισε τον Σεπτέμβριο του 2015 μειώθηκε στο 63,7%,
- για να επανέλθει στις βουλευτικές του Ιουλίου σε επίπεδα άνω του 75%, με ποσοστό 75,7%.

Η διαφορά που εμφανίζει η συσπείρωση μας στην μεσαία στήλη, σαφώς οφείλεται και στον ιδιαίτερο χαρακτήρα των ευρωεκλογών.

Αυτό που ίσως πρέπει να συγκρατήσουμε περισσότερο είναι το γεγονός πως η εκλογική μας βάση ανανεώνεται κατά το ¼ περίπου σε κάθε μία εκλογική διαδικασία. Αυτή η ανανέωση κατά το ¼ σε συνδυασμό με την αύξηση της εκλογικής μας επίδοσης κατά 1,6% από τον Ιανουάριο στον Σεπτέμβριο του 2015 και κατά 1,8% από τον Σεπτέμβριο 2015 στον Ιούλιο 2019, οδηγούν στην παρακάτω ακτινογραφία των εντολέων μας σύμφωνα με όσα οι ίδιοι δήλωσαν στα Exit Polls.

1.8 Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019 (437.000) σε σχέση με τις Βουλευτικές Εκλογές Σεπτεμβρίου 2015

Πριν περάσουμε στην όγδοη Διαφάνεια, να πούμε πως προσπαθήσαμε να είμαστε όσο το δυνατόν πιο ακριβείς στον υπολογισμό όλων των αριθμών που παρουσιάζουμε. Στηριζόμαστε στο 100% των σταθμισμένων αποτελεσμάτων των Exit Polls που ως γνωστόν γίνονται με την μέθοδο της κάλπης στα εκλογικά τμήματα και που το μέγεθος του δείγματός τους είναι αρκετά μεγάλο και αφορά όλη την επικράτεια. Άρα, στον βαθμό που οι απαντήσεις των συμμετεχόντων ήταν και οι αληθινές, η εικόνα που προκύπτει για το Κίνημα Αλλαγής τον Μάιο του 2019, στις ευρωεκλογές είναι η εξής :

- Ψηφοφόροι ΔΗ.ΣΥ 2015 220.000,
- Ψηφοφόροι ΣΥ.ΡΙΖ.Α 2015 83.000,
- Ψηφοφόροι που δεν απάντησαν τι είχαν ψηφίσει ή απείχαν ή είπαν άκυρο – λευκό 43.000,
- ψηφοφόροι των υπολοίπων κομμάτων 40.000,
- ψηφοφόροι από το Ποτάμι 30.000
- και από τη Ν.Δ 21.000.

1.9 Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019 (ποσοστό)

Αυτοί οι απόλυτοι αριθμοί προκύπτουν, αφενός από τη συσπείρωση μας που υπενθυμίζω πως ήταν 63,7% και αφετέρου από τις δηλώσεις των ιδίων στο Exit Poll και οδηγούν στην ακόλουθη ένατη Κάρτα με τα ποσοστά κατανομής των 437.000 πολιτών που μας ψήφισαν στις ευρωεκλογές.

1.10 Μετακινήσεις Ψηφοφόρων Κινήματος Αλλαγής Ευρωεκλογών 2019

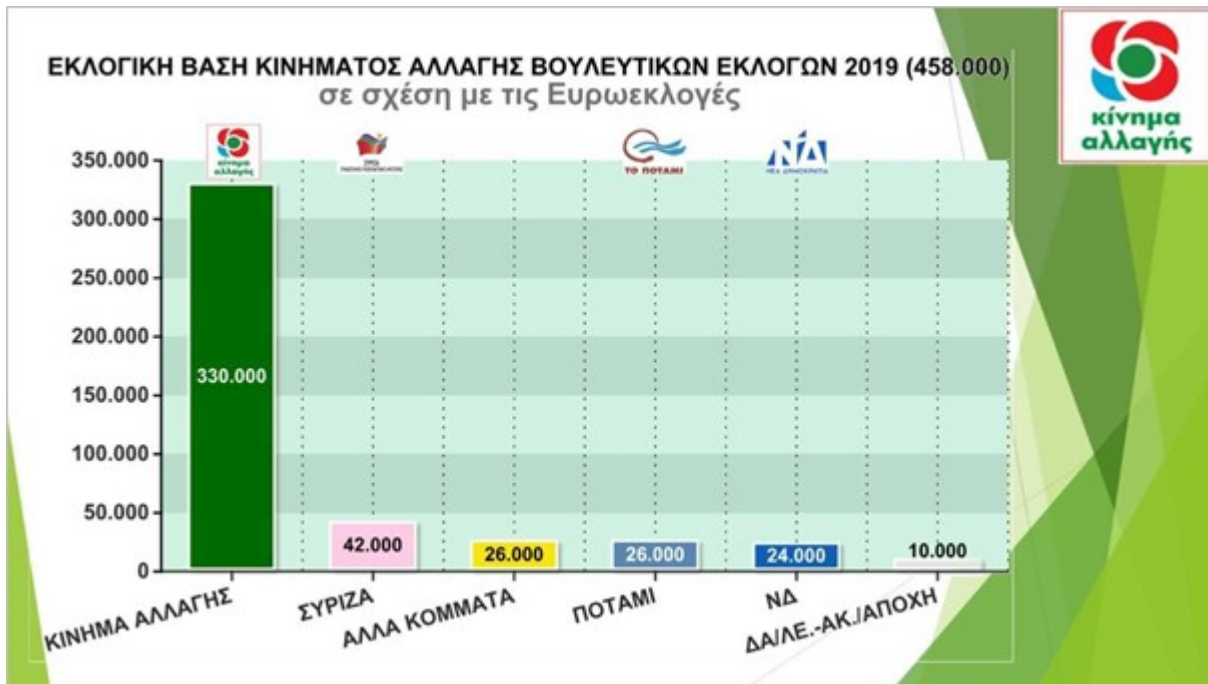

Προχωράμε, τώρα, στην περαιτέρω ανάλυση των μετακινήσεων αυτών καθ' εαυτών που συνέβησαν μεταξύ του Σεπτεμβρίου του 2015 και του Μαΐου του 2019. Όπως γίνεται εύκολα αντιληπτό η προέλευση της εκλογικής μας βάσης που μόλις δείξαμε αφορούσε τις εισροές που υπήρξαν προς εμάς, γιατί την αντίστροφη πορεία προς τα υπόλοιπα κόμματα ακολούθησαν όσοι δικοί μας ψηφοφόροι του Σεπτεμβρίου 2015 δεν μας ψήφισαν τον Μάιο 2019. Πιο συγκεκριμένα,

- την επιλογή του ΣΥ.ΡΙΖ.Α έκαναν 27.000 ψηφοφόροι ΔΗ.ΣΥ 2015,
- την επιλογή της Ν.Δ έκαναν 44.000 ψηφοφόροι ΔΗ.ΣΥ 2015
- και την επιλογή των άλλων κομμάτων ή της αποχής ή του άκυρου-λευκού έκαναν 51.000 ψηφοφόροι ΔΗ.ΣΥ 2015.

Όλα τα παραπάνω σημαίνουν πως το Καθαρό Ισοζύγιο μας με τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α ήταν ΘΕΤΙΚΟ κατά 56.000, ενώ οι απώλειες μας προς τη Ν.Δ ήταν 23.000. Από τα υπόλοιπα κόμματα, την αποχή και όσους δεν απάντησαν ωφεληθήκαμε κατά 62.000 πολίτες. Τέλος, να επισημανθεί, γιατί και αυτό έχει τη σημασία του, πως από τον Σεπτέμβριο του 2015 έως τις ευρωεκλογές του Μαΐου, με επίκεντρο το Κίνημα Αλλαγής μετακινήθηκαν μεταξύ των τριών πρώτων κομμάτων 175.000 ψηφοφόροι. Δηλαδή, οι ροές που διαπέρασαν το Κίνημα Αλλαγής, από και προς τα δύο κόμματα, υπερέβησαν το 3% των ψηφισάντων συνολικά για να καταλήξουν σε μικρό όφελος υπέρ ημών της τάξης του 0,6%.

1.11 Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019 (458.000) σε σχέση με τις Ευρωεκλογές

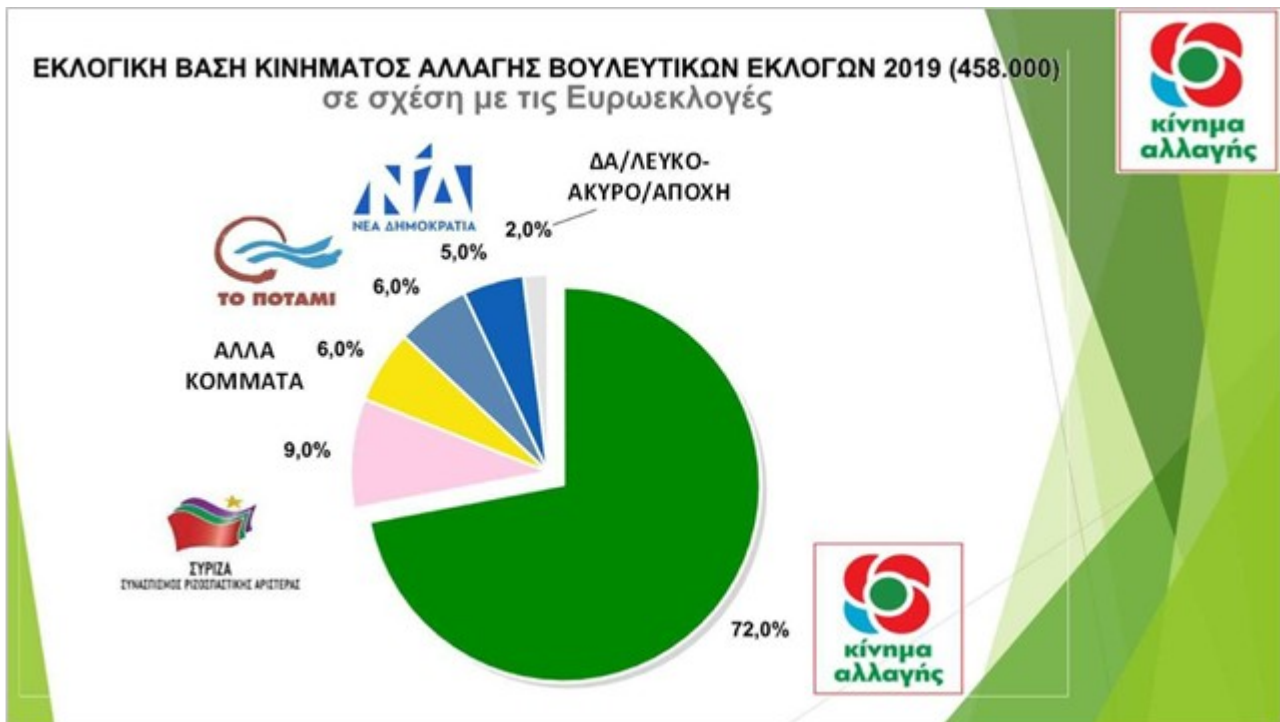
Ακολουθώντας την ίδια μέθοδο, ας δούμε τώρα την εικόνα που προκύπτει για την εκλογική βάση του Κινήματος Αλλαγής τον Ιούλιο του 2019, σε σχέση με την προηγούμενη κάλπη, δηλαδή των ευρωεκλογών.

Ο λόγος που συγκρίνουμε κάλπη με επόμενη κάλπη είναι ότι αυτό ερωτώνται οι ψηφοφόροι στις έρευνες των Exit Polls, δηλαδή ερωτώνται για την ακριβώς προηγούμενη εκλογική διαδικασία και όχι για κάποια άλλη από το παρελθόν.

Η εικόνα που προκύπτει, λοιπόν, είναι η εξής :

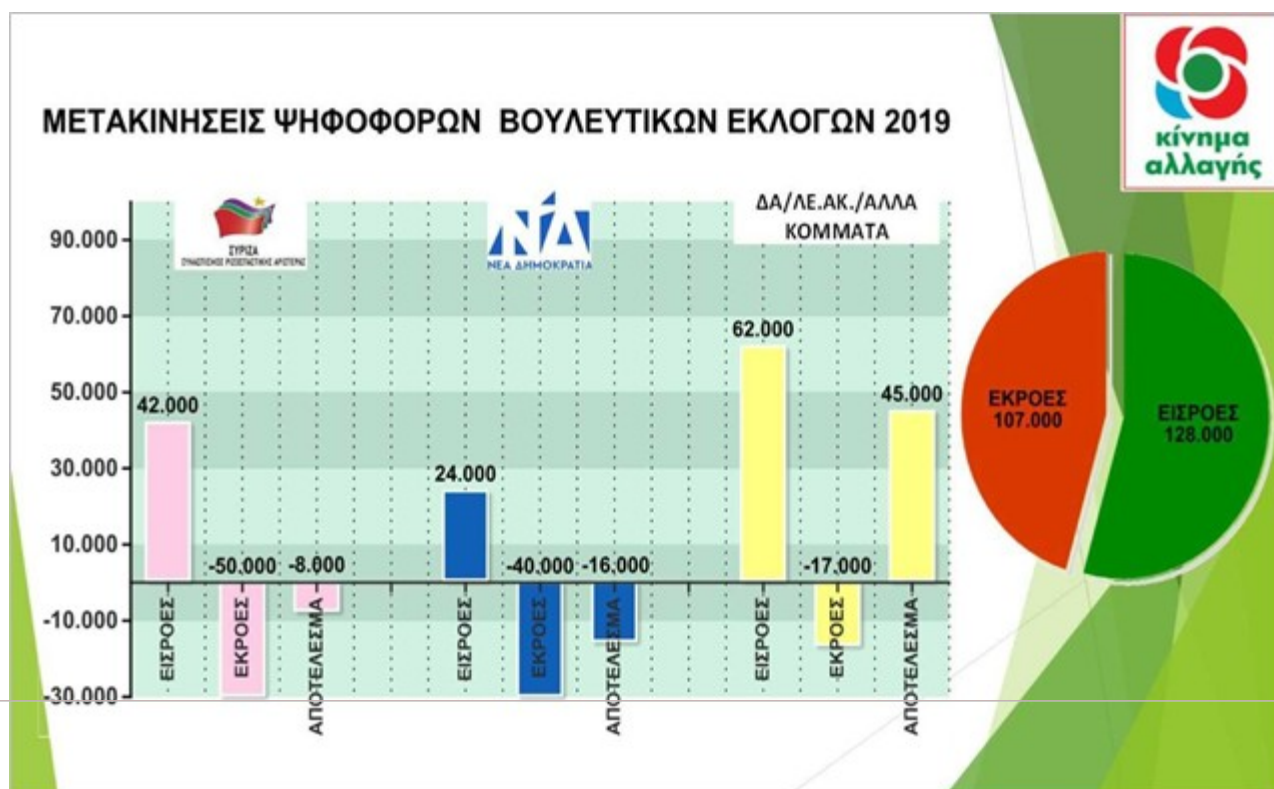
- ψηφοφόροι Κινήματος Αλλαγής ευρωεκλογών 330.000,
- ψηφοφόροι ΣΥ.ΡΙΖ.Α στις ευρωεκλογές 42.000,
- ψηφοφόροι των υπολοίπων μικρότερων κομμάτων 26.000,
- ψηφοφόροι από το Ποτάμι 26.000,
- ψηφοφόροι από τη ΝΔ 24.000
- και ψηφοφόροι που δεν απάντησαν τι είχαν ψηφίσει ή απείχαν ή είπαν άκυρο – λευκό 10.000.

1.12 Εκλογική Βάση Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019 (ποσοστό)

Με τον ίδιο τρόπο, όπως και προηγουμένως, οδηγούμαστε στην ακόλουθη δωδέκατη Κάρτα με τα ποσοστά κατανομής των 458.000 πολιτών που μας ψήφισαν στις βουλευτικές εκλογές της 7^{ης} Ιουλίου.

1.13 Μετακινήσεις Ψηφοφόρων Κινήματος Αλλαγής Βουλευτικών Εκλογών 2019

Να δούμε ξανά, την περαιτέρω ανάλυση των μετακινήσεων αυτών καθ' εαυτών που συνέβησαν μεταξύ ευρωεκλογών και βουλευτικών εκλογών. Πιο συγκεκριμένα,

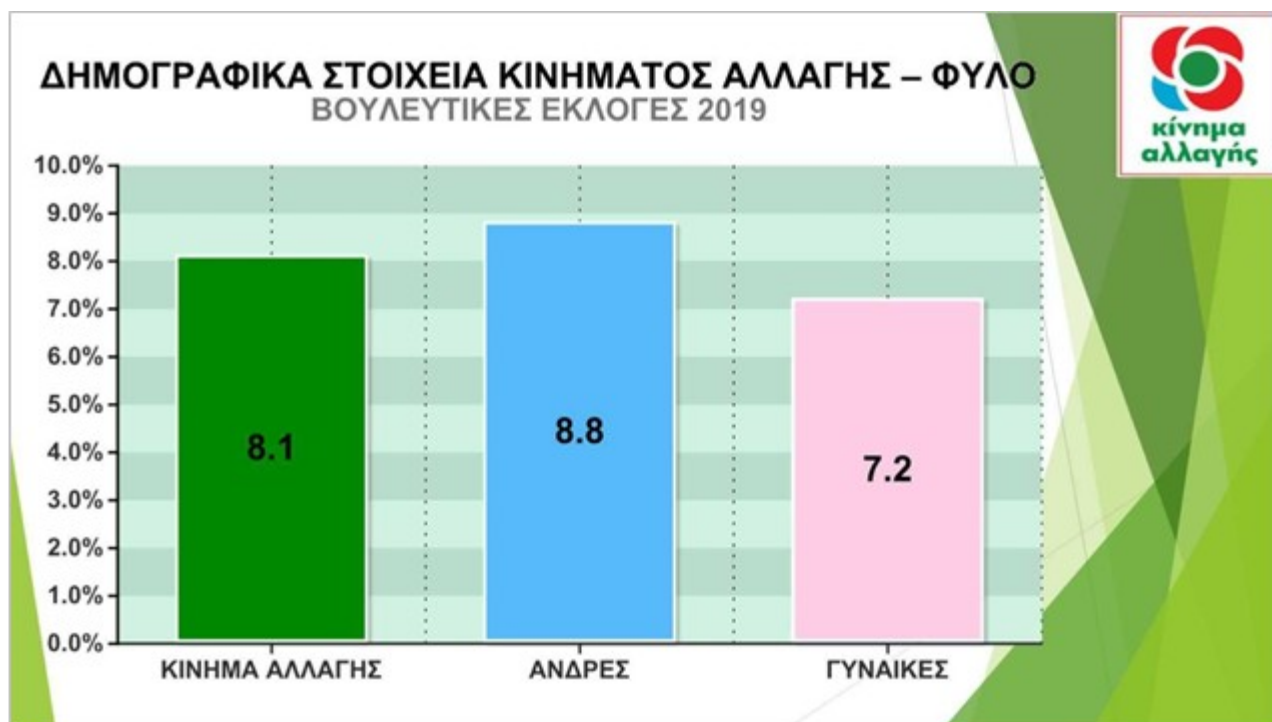
- την επιλογή του ΣΥ.ΡΙΖ.Α στις βουλευτικές έκαναν 50.000 ψηφοφόροι του Κινήματος Αλλαγής των ευρωεκλογών
- την επιλογή της Ν.Δ έκαναν 40.000 ψηφοφόροι μας στις ευρωεκλογές,
- ενώ την επιλογή των άλλων κομμάτων ή της αποχής ή του άκυρου - λευκού έκαναν 17.000 ψηφοφόροι μας των ευρωεκλογών.

Οι παραπάνω αριθμοί σημαίνουν πως τα Καθαρά Ισοζύγια μας και με τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α και με την Ν.Δ ήταν οριακά ΑΡΝΗΤΙΚΑ σε σχέση με τις ευρωεκλογές, κατά 8.000 ως προς τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α και κατά 16.000 ως προς τη Ν.Δ. Η μικρή άνοδος που καταγράψαμε, κατά 0,4%, οφείλεται στο Καθαρό Ισοζύγιο μας με τα υπόλοιπα κόμματα και την αποχή που ήταν ΘΕΤΙΚΟ κατά 45.000 Έτσι προέκυψε και η πενιχρή μας άνοδος, στη συμπυκνωμένη προεκλογική περίοδο, κατά 21.000 ψήφους.

Τέλος, να επισημανθεί πως στις βουλευτικές εκλογές μετακινήθηκαν μεταξύ των τριών πρώτων κομμάτων με επίκεντρο το Κίνημα Αλλαγής 155.000 ψηφοφόροι. Οι

ροές, δηλαδή, που διαπέρασαν το Κίνημα Αλλαγής σε σχέση με ΣΥ.ΡΙΖ.Α και Ν.Δ ήταν της τάξης του 2,7% των ψηφισάντων συνολικά για να καταλήξουν σε οριακές απώλειες για το Κίνημα Αλλαγής της τάξης του 0,4%. Δηλαδή, συνολικά το άθροισμα με επίκεντρο το Κίνημα Αλλαγής των μετακινούμενων εντός των τριών πρώτων κομμάτων και στις δύο εκλογικές διαδικασίες του 2019 έφτασε τις 330.000.

1.14 Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Φύλο

Επόμενες Διαφάνειες, αυτές που αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία της εκλογικής μας βάσης, ξεκινώντας από την ψήφο ανά φύλο.

Μας ψηφίζουν περισσότεροι άντρες από ότι γυναίκες και αξίζει απλά να αναφέρουμε πως το Σεπτέμβριο του 2015 τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν λίγο εγγύτερα το ένα στο άλλο. Δηλαδή, τον Ιούλιο 2019 με ποσοστό του Κινήματος Αλλαγής 8,1%,

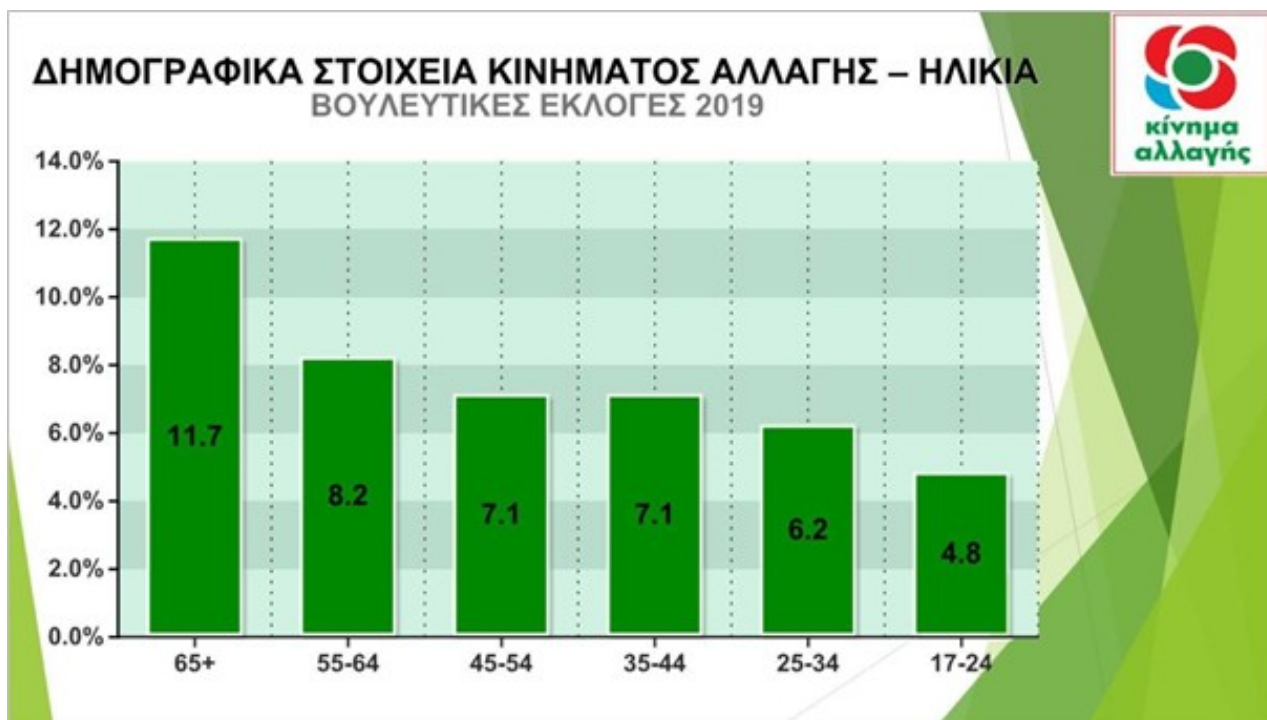
- είχαμε ΑΝΔΡΕΣ 8,8%
- και ΓΥΝΑΙΚΕΣ 7,2%.

Ενώ, το Σεπτέμβριο 2015 είχαμε με ποσοστό ΔΗ.ΣΥ 6,3%,

- είχαμε ΑΝΔΡΕΣ 6,5%
- και ΓΥΝΑΙΚΕΣ 6,1%.

Άνοιξε λίγο η ψαλίδα υπέρ των ανδρών.

1.15 Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Ηλικία

Συνεχίζουμε με την ψήφο ανά ηλικία.

Το συνολικό μας ποσοστό το ξεπερνάμε μόνο στις μεγάλες ηλικίες από 55 και πάνω.
Κίνημα Αλλαγής 2019, 8,1% :

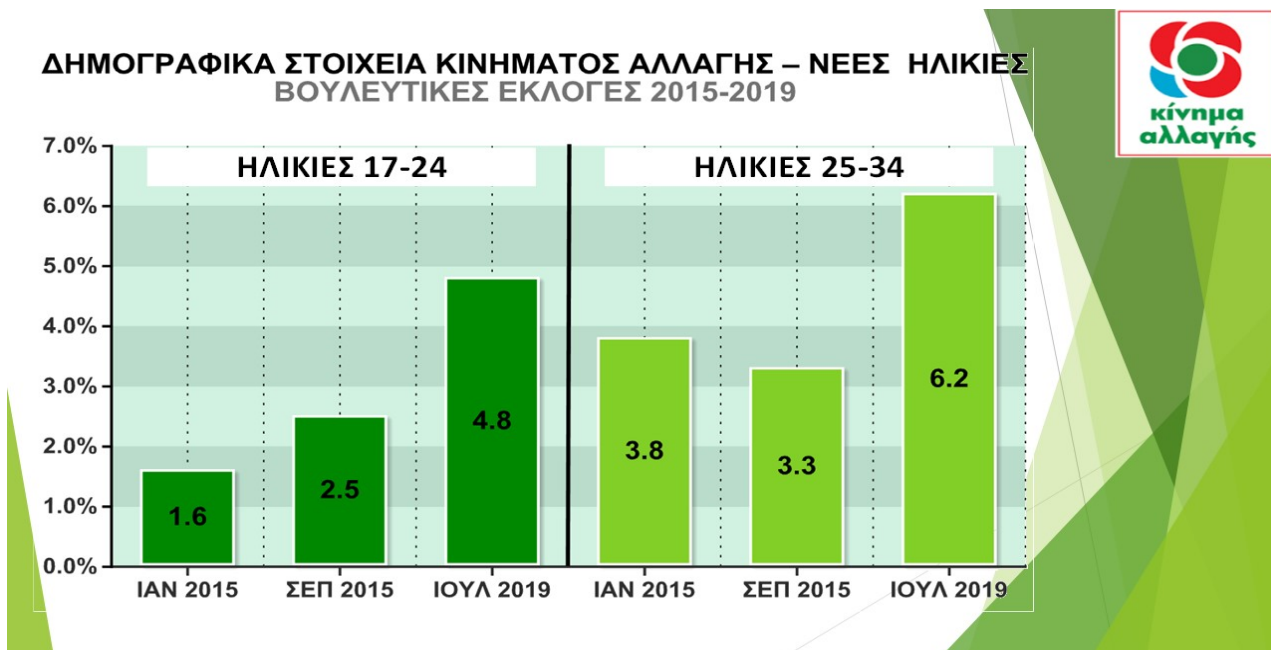
- 65+ 11,7%,
- 55-64 8,2%,
- 45-54 7,1%,
- 35-44 7,1%,
- 25-34 6,2%
- και 17-24 4,8%.

Ακριβώς, αντίστοιχη ήταν η εικόνα μας του Σεπτεμβρίου 2015 και η εκλογική μας επίδοση είχε ομοίως φθίνουσα σειρά από τις μεγαλύτερες στις μικρότερες ηλικίες.

Και τότε το συνολικό μας ποσοστό το ξεπεράσαμε μόνο στις μεγάλες ηλικίες.

ΔΗΣΥ 2015 6,3% : 65+ 10,4%, 60-65 9,1%, 54-59 6,3%, 48-53 5,4%, 42-47 5,2%, 36-41 5%, 30-35 3,5%, 24-29 3%, 18-24 2,5%.

1.16 Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής – Νέες Ηλικίες

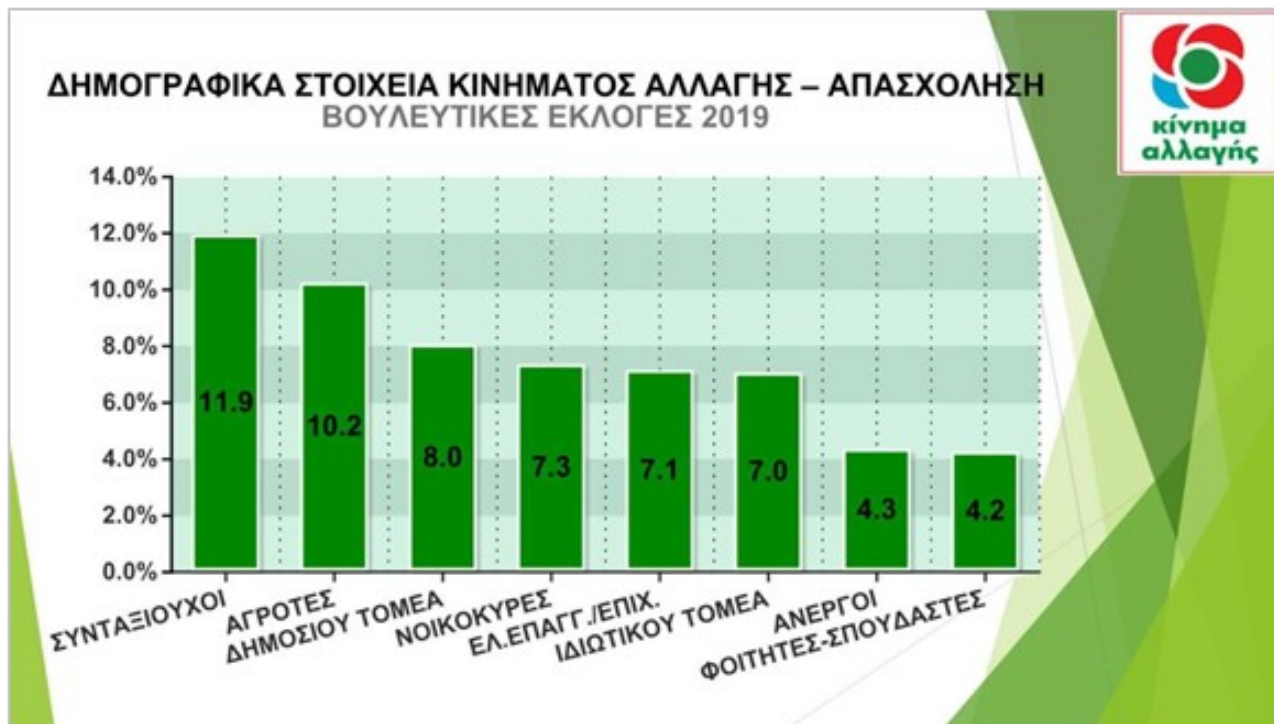
Σε αυτό το σημείο να επιμείνουμε λίγο στις επιδόσεις μας στις νέες δυναμικές ηλικίες, δηλαδή στις ηλικίες 17-24 και 25-34 και να περάσουμε στην επόμενη Κάρτα που δείχνει τις επιδόσεις μας σε αυτές στις τρεις τελευταίες βουλευτικές εκλογές.

Δεν μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι από το 4,8% που πήραμε στις ηλικίες 17 - 24 γιατί παραμένει χαμηλό και αποτελεί τη χειρότερη μας επίδοση, αλλά ήταν 2,5% τον Σεπτέμβριο του 2015 και 1,6% τον Ιανουάριο.

Ούτε από το 6,2% στις ηλικίες 25 - 34 μπορούμε να είμαστε ικανοποιημένοι, αλλά ήταν 3,8% τον Ιανουάριο του 2015, έγινε 3,3% τον Σεπτέμβριο του 2015 για να φτάσουμε στο 6,2% του Ιουλίου.

Ανικανοποίητοι είμαστε σίγουρα, αλλά με τριπλάσια επιρροή στην πρώτη κατηγορία από τον Γενάρη του 2015 και με διπλάσια στη δεύτερη από το Σεπτέμβριο 2015 για να είμαστε και δίκαιοι με τους εαυτούς μας.

1.17 Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής - Απασχόληση

Να περάσουμε τώρα στην Κάρτα που αποτυπώνει την ψήφο ανά απασχόληση. Και εδώ, τη συνολική μας επίδοση υπερβαίνουν δύο κατηγορίες. Οι δύο πρώτες. Κίνημα Αλλαγής 2019, 8,1% :

- ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ 11,9%
- ΑΓΡΟΤΕΣ 10,2%

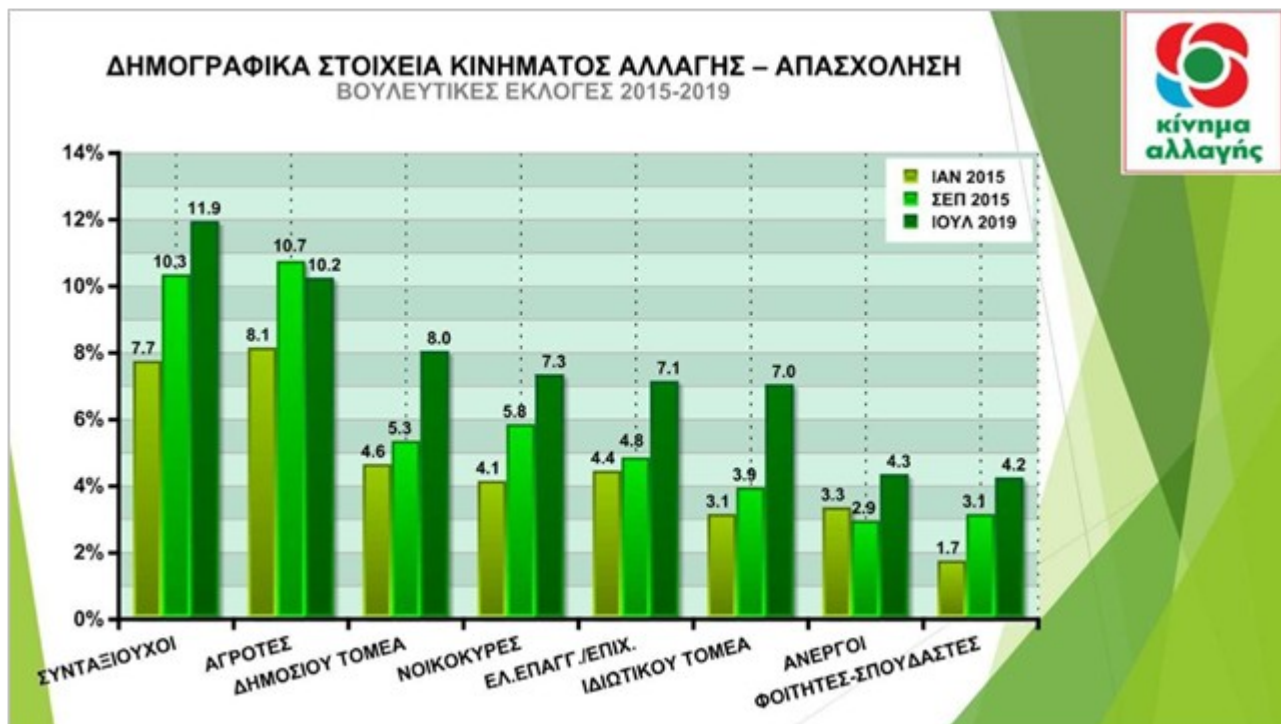
Ακριβώς στο ποσοστό μας είμαστε στους μισθωτούς του Δημοσίου Τομέα.

Και περίπου στα 7/8 του ποσοστού μας έχουμε στις :

- στις ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ με 7,3%
- στους ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ με 7,1%
- και στους μισθωτούς του ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ 7%

Εμφανώς χαμηλά είμαστε στους ΑΝΕΡΓΟΥΣ με 4,3% και τους ΦΟΙΤΗΤΕΣ – ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ με 4,2%.

1.18 Συγκριτικά Δημογραφικά Στοιχεία Κινήματος Αλλαγής – Απασχόληση (2015 – 2019)

Ακολουθεί μία συγκριτική Διαφάνεια των τριών τελευταίων βουλευτικών εκλογών που περιέχει τα Δημογραφικά στοιχεία ανά απασχόληση.

ΔΗΣΥ 2015 6,3%: ΑΓΡΟΤΕΣ 10,7%, ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ 10,3%, ΝΟΙΚΟΚΥΡΕΣ 5,8%, ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ 5,3%, ΕΛ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ 4,8%, ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ 3,9%, ΦΟΙΤΗΤΕΣ 3,1%, ΑΝΕΡΓΟΙ 2,9%.

Οι διαφοροποιήσεις, όπως παρατηρούμε είναι μικρές και η σειρά μεταξύ των κατηγοριών σχεδόν δεν αλλάζει. Η ανοδική μας πορεία αποτυπώνεται σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες.

Ο καθένας μπορεί να βγάλει τα συμπεράσματά του, τρεις παρατηρήσεις μόνο : α) η οριακή πτώση που σημειώσαμε στους αγρότες κατά 0,5% τον Ιούλιο, β) η σημαντική μας άνοδος κατά 3% στους μισθωτούς και του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα, όπως επίσης και στους ελεύθερους επαγγελματίες και γ) τα χαμηλά μας ποσοστά σε ανέργους και φοιτητές - σπουδαστές.

1.19 Χρόνος Λήψης Απόφασης Ψήφου στο Κίνημα Αλλαγής

Βαδίζοντας προς το τέλος της παρουσίασης.

Να δούμε και δυο διαφάνειες :

- για τον χρόνο λήψης της απόφασης ψήφου στο Κίνημα Αλλαγής
- και για το πόσο κοντά μας αισθάνονται αυτοί που μας ψηφίζουν

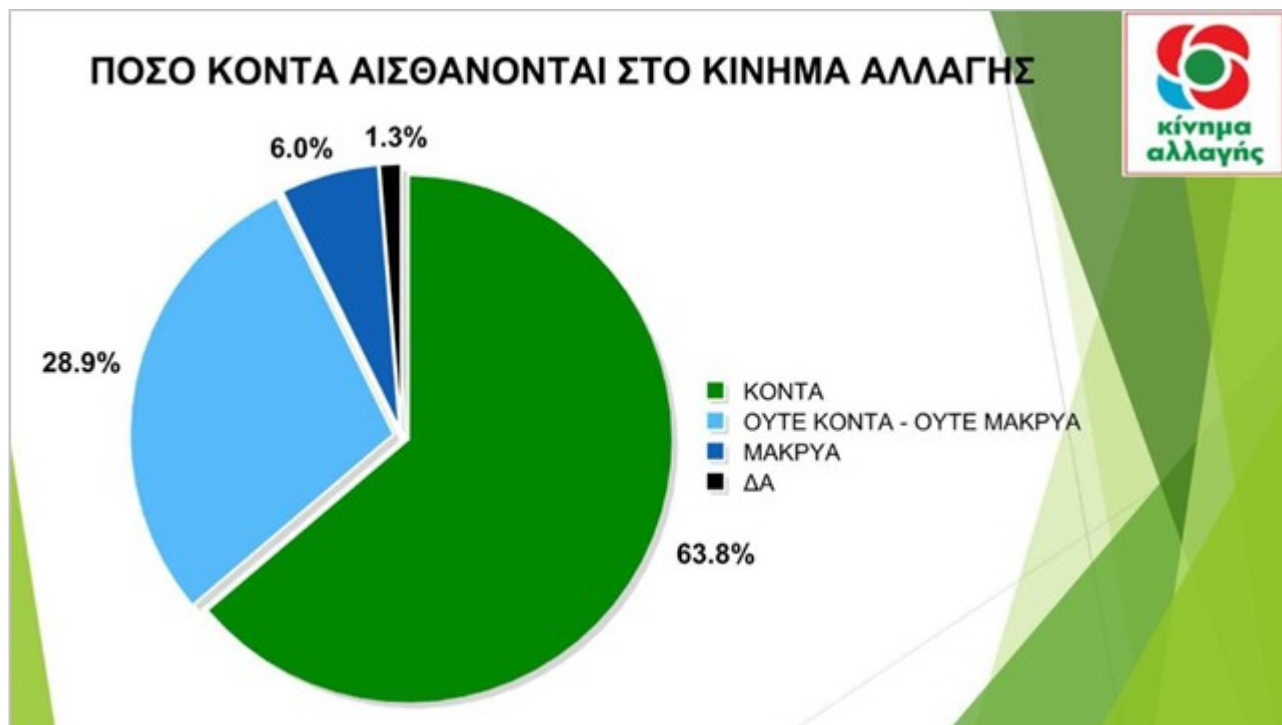
Όσον αφορά τον χρόνο λήψης της απόφασης, δέκατη ένατη Κάρτα :

- Εδώ και Καιρό απάντησε το 68,5%
- την Τελευταία Εβδομάδα το 11,7%
- την Ημέρα των Εκλογών το 11,5%
- και Μετά τις Ευρωεκλογές το 7,6 %
- ενώ ΔΑ το 0,8 %

Ένα μικρό σχόλιο, για το 68,5% που φαντάζει μεγάλο και όντως λίγο περισσότεροι από δύο στους τρεις ψηφοφόρους μας, δήλωσαν πως είχαν αποφασίσει από καιρό, αλλά να επισημάνουμε πως μεταξύ των έξι κοινοβουλευτικών κομμάτων ήμασταν στην 4η θέση. Δηλαδή, χαμηλά. Σε αντίθεση με το 11,7% της Τελευταίας Εβδομάδας που ήταν στη 2^η θέση μεταξύ των κοινοβουλευτικών κομμάτων και το 11,5% του πάνω από την Κάλπη που ήταν στην 3^η θέση.

Όταν λέμε ως φράση κλισέ «μάχη μέχρι το παραβάν», πρέπει και να την εννοούμε γιατί στην περίπτωση μας βρήκε εφαρμογή.

1.20 Πόσο κοντά αισθάνονται στο Κίνημα Αλλαγής οι ψηφοφόροι του

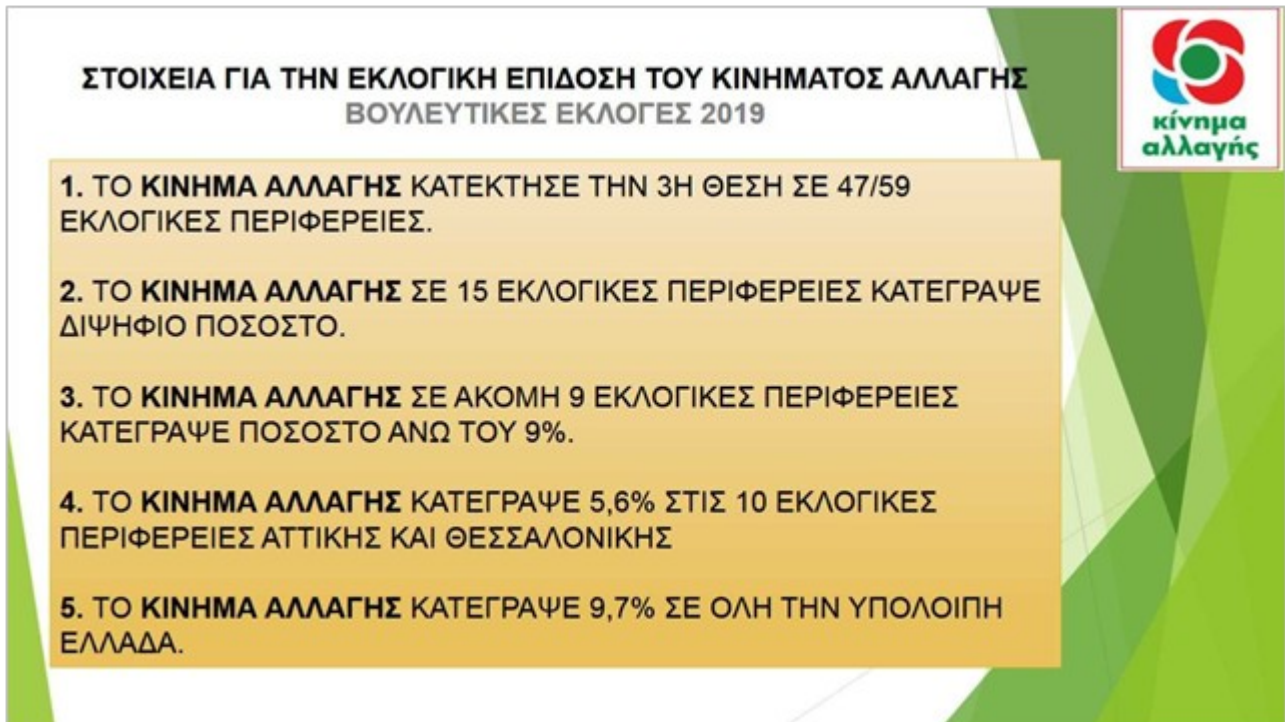

Όσον αφορά το πόσο κοντά μας αισθάνονται αυτοί που μας ψήφισαν, η εικόνα έχει ως εξής :

- ΚΟΝΤΑ 63,8%
- ΟΥΤΕ ΚΟΝΤΑ - ΟΥΤΕ ΜΑΚΡΥΑ 28,9 %
- ΜΑΚΡΥΑ 6%
- ΔΑ 1,3 %

Και εδώ η πρώτη επιλογή αφορά σχεδόν δύο στους τρεις ψηφοφόρους μας και είμαστε στην 3η θέση της σχετικής λίστας μετά τους ψηφοφόρους του Κ.Κ.Ε και της Ν.Δ.

1.21 Στοιχεία για την εκλογική Επίδοση του Κινήματος Αλλαγής 2019

Η επόμενη Κάρτα περιέχει κάποια χρήσιμα στατιστικά στοιχεία για την επίδοση του Κινήματος Αλλαγής στις τελευταίες εκλογές.

1.22 Εκλογικά Αποτελέσματα Κινήματος Αλλαγής - Περιφέρειες

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΔΟΣΗ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ									
	ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΑΣΟΚ - ΙΑΝ. 2015	ΠΟΣΟΣΤΟ ΔΗ.ΣΥ - ΣΕΠ. 2015	ΔΗ.ΣΥ - ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΝ. 2015	ΔΗ.ΣΥ - ΑΥΞΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΙΑΝ. 2015 - ΣΕΠ. 2015	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΑΛΛΑΓΗΣ - ΙΟΥΛΙΟΣ 2019	ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ - ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΕΠ. 2015	ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ - ΑΥΞΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΣΕΠ. 2015 - ΙΟΥΛ. 2019	ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ - ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΑΝ. 2015	ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ ΑΥΞΗΣΗ ΕΚΛΟΓΙΚΗΣ ΔΥΝΑΜΗΣ ΙΑΝ. 2015 - ΙΟΥΛ. 2019
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ	4.68%	6.29%	1.61%	34.40%	8.10%	1.81%	28.78%	3.42%	73.08%
ΑΤΤΙΚΗΣ	3.31%	4.48%	1.17%	35.35%	5.44%	0.96%	21.43%	2.13%	64.35%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	5.59%	8.64%	3.05%	54.56%	10.74%	2.10%	24.31%	5.15%	92.13%
ΠΕΛ/ΣΟΥ	6.38%	8.42%	2.04%	31.97%	10.33%	1.91%	22.68%	3.95%	61.91%
ΗΠΕΙΡΟΥ	5.47%	7.66%	2.19%	40.04%	9.59%	1.93%	25.20%	4.12%	75.32%
ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	4.51%	6.75%	2.24%	49.67%	8.47%	1.72%	25.48%	3.96%	87.80%
ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	6.08%	7.39%	1.31%	21.55%	8.93%	1.54%	20.84%	2.85%	46.87%
ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ	5.97%	6.27%	0.30%	5.03%	11.52%	5.25%	83.73%	5.55%	92.96%
ΝΟΤΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	6.63%	8.38%	1.75%	26.40%	9.59%	1.21%	14.44%	2.96%	44.64%
ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	4.13%	6.12%	1.99%	48.18%	7.05%	0.93%	15.20%	2.92%	70.70%
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	5.05%	5.65%	0.60%	11.88%	7.72%	2.07%	36.64%	2.67%	52.87%
ΚΡΗΤΗΣ	5.24%	9.21%	3.97%	75.76%	10.45%	1.24%	13.46%	5.21%	99.48%
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	4.33%	6.27%	1.94%	44.80%	8.53%	2.26%	36.04%	4.20%	97.00%
ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ	5.35%	8.77%	3.42%	63.93%	9.90%	1.13%	12.88%	4.55%	85.05%

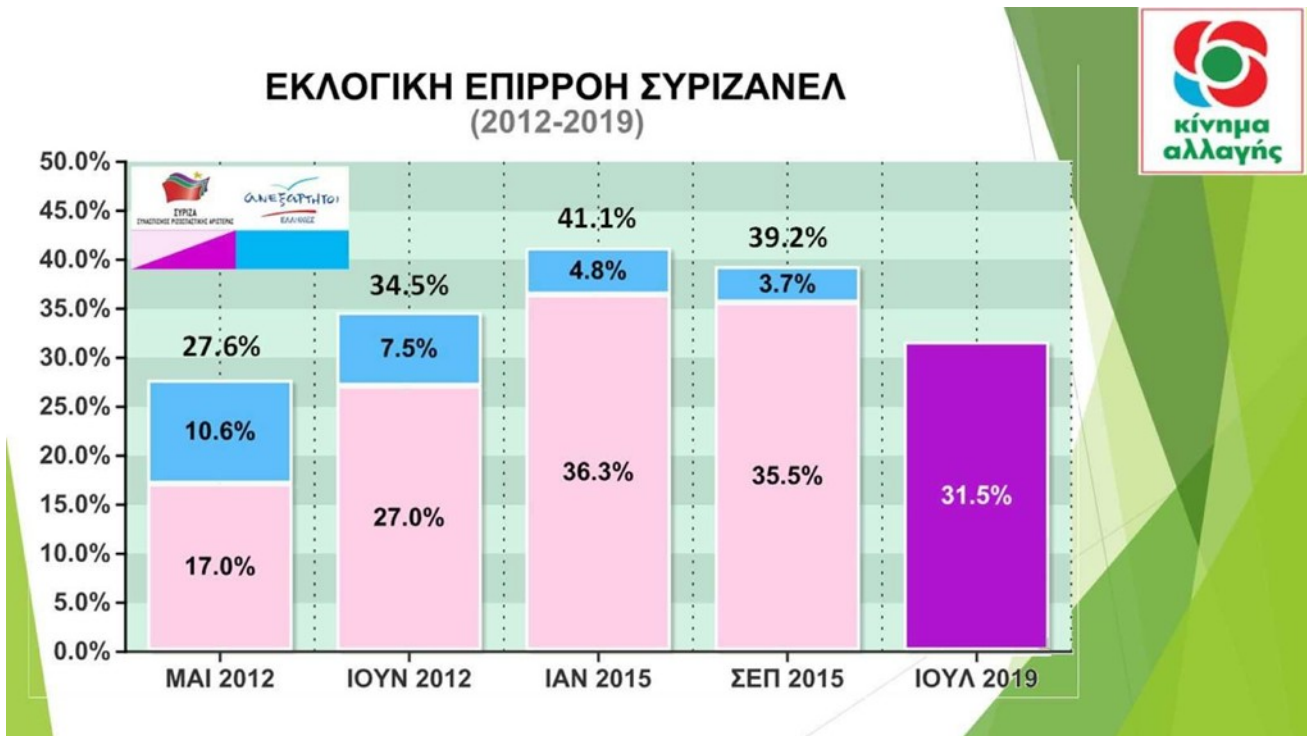
Προτελευταία Κάρτα, κάποια συγκριτικά στοιχεία για την ανάλυση της εκλογικής επίδοσης του Κινήματος Αλλαγής ανά Περιφέρεια.

Ο πίνακας αναλύει την αύξηση της εκλογικής δύναμης του Κινήματος Αλλαγής και καταγράφει τις τέσσερις Περιφέρειες που εμφάνισε την μεγαλύτερη βελτίωση και τις τέσσερις που εμφάνισε την μικρότερη βελτίωση, σε κάθε μία από τις τρεις τελευταίες εκλογικές διαδικασίες.

Η τελευταία στήλη, αναφέρεται στην περίοδο Ιανουάριου 2015 – Ιούλιου 2019 και δείχνει πως την μεγαλύτερη αύξηση καταγράψαμε στις Περιφέρειες της Κρήτης, της Θεσσαλίας, της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και της Δυτικής Ελλάδας. Ενώ, την μικρότερη βελτίωση είχαμε στις Περιφέρειες της Πελοποννήσου, της Κεντρικής Μακεδονίας, της Δυτικής Μακεδονίας και του Νοτίου Αιγαίου.

Αντίστοιχα βλέπουμε τις επιδόσεις του Κινήματος Αλλαγής και στις άλλες δύο υπό – περιόδους (Ιαν – Σεπ 2015 και Σεπ. 2015 – Ιουλ. 2019).

1.23 Εκλογική Επιρροή ΣΥ.ΡΙΖ.Α – ΑΝ.ΕΛ (2012 -2019)

Και η τελευταία Κάρτα που θα δείξουμε, είναι μια κάρτα που δεν αφορά εμάς άμεσα, αλλά πρέπει να αποτυπωθεί η πραγματική εικόνα του 31,5% που κατέγραψε η Συμμαχία ΣΥΡΙΖΑΝΕΛ και Προθύμων στις εκλογές.

Εν αρχήν, η αλήθεια, είναι μεγάλο ή μικρό το ποσοστό της αξιωματικής αντιπολίτευσης ;

Μεγάλο σαφώς.

Αποτελεί επιτυχία ή αποτυχία ;

Η απάντηση εδώ δεν είναι άσπρο ή μαύρο, γιατί αυτός που έχει την κυβέρνηση και τη χάνει, είναι ο χαμένος των εκλογών. Ιδιαίτερα όταν αυτό και συμβαίνει με διαφορά μεγαλύτερη από οκτώ μονάδες.

Ως προς εμάς, το Κίνημα Αλλαγής, δεν έχει την πρωτεύουσα σημασία εάν η αναλογία μεταξύ ημών και του ΣΥΡΙΖΑ μειώθηκε από το οκτώ προς ένα που ήταν στις εκλογές του Ιανουαρίου 2015, στο τέσσερα προς ένα τώρα.

Δηλαδή, μειώθηκε κατά το ήμισυ.

Το 31% - 8% παραμένει το ίδιο όπως και αν το δει κανείς.

2. ΠΡΩΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ-ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ

Οι αναλύσεις που προηγήθηκαν μας δίνουν την δυνατότητα να προχωρήσουμε στις πρώτες εκτιμήσεις και ερμηνείες του εκλογικού αποτελέσματος για τις εθνικές εκλογές του 2019.

Η στάθμιση του εκλογικού αποτελέσματος μπορεί να πάρει πολλές εκδοχές ανάλογα με το πιο είναι το σημείο αναφοράς και σύγκρισης. Τρία, πάντως, γεγονότα δύσκολα μπορούν να αμφισβητηθούν για την επίδοση του Κινήματος Αλλαγής στις εκλογές :

- Έγινε η τρίτη πολιτική δύναμη της χώρας μετά από καιρό.
- Στο πλαίσιο της νέας δικομματικής πόλωσης σημείωσε μια αύξηση των ποσοστών του κατά 30% σε σχέση με το ποσοστό των εκλογών του Σεπτεμβρίου του 2015.
- Αντιστάθηκε, αλλά δεν κατάφερε να ανασχέσει επαρκώς τις πιέσεις που δέχθηκε από τον ΣΥΡΙΖΑ, ενώ εμφάνισε διαρροές προς τη ΝΔ.

Παρακάτω ακολουθεί μια πρώτη πολιτική αποτίμηση με βάση απόψεις που διατυπώθηκαν στην επιτροπή. Τα ευρήματα και τα συμπεράσματα από τις ποιοτικές έρευνες (Focus Groups) που προγραμματίζουμε θα βοηθήσουν για την τελική πολιτική αποτίμηση του αποτελέσματος που θα παρουσιασθεί ολοκληρωμένη σε δεύτερη επόμενη φάση.

2.1 Η εκλογική βάση της παράταξης

Τα καλύτερα αποτελέσματά του το Κίνημα Αλλαγής τα καταγράφει στις ηλικίες άνω των 55 ετών, σε απόφοιτους δημοτικού ως προς την εκπαίδευση, σε αγρότες και συνταξιούχους ως προς το επάγγελμα. Αντίθετα, αδυναμίες εμφανίζονται στις ηλικίες κάτω των 35 ετών, στους αποφοίτους Γυμνασίου, Λυκείου, Τεχνικών Σχολών και ΙΕΚ, καθώς και στους ανέργους και τους φοιτητές – σπουδαστές.

Κοντά στο συνολικό του ποσοστό και ελαφρώς χαμηλότερα κυμαίνονται αντίστοιχα οι επιδόσεις του Κινήματος Αλλαγής στις νοικοκυρές, στους ελεύθερους επαγγελματίες και τους μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα, ενώ ακριβώς την ίδια επίδοση με το συνολικό του ποσοστό επιτυγχάνει στους μισθωτούς του δημοσίου τομέα και τους αποφοίτους ΑΕΙ - ΤΕΙ. Ενδιαφέρον είναι το ότι - παρά την παρουσία της Προέδρου - οι γυναίκες που το προτιμούν είναι λιγότερες από τους άνδρες.

Με βάση και μόνο τα ποσοστά των Exit Polls το Κίνημα Αλλαγής εμφανίζεται να έχει να έχει δυσκολίες στα μεσαία στρώματα και ειδικότερα στα πιο δυναμικά. Όμως, όπως είδαμε και από τις αναλύσεις που προηγήθηκαν, καταγράφεται μια εμφανής τάση σταδιακής αλλαγής του μίγματος της εκλογικής μας βάσης, ποσοτικά μικρή αλλά υπολογίσιμη και ποιοτικά κρίσιμη που πρέπει να επισημανθεί. Για παράδειγμα, τα ποσοστά μας τριπλασιάστηκαν στους νέους 17-24 ετών μεταξύ Ιανουαρίου 2015 και Ιουλίου 2019. Παράλληλα, στους μισθωτούς δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και στους Ελεύθερους επαγγελματίες εμφανίσαμε μεγάλη ποσοστιαία αύξηση, πάνω από τη συνολική τελική αύξηση των ποσοστών μας. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι η εκλογική μας βάση άρχισε να εμπλουτίζεται με νέα δυναμικά κοινά γεγονός που οφείλουμε να αξιοποιήσουμε στο άμεσο μέλλον: στόχος η αύξηση της επιρροής μας στα κοινά αυτά με ανανέωση προσώπων και ιδεών.

Την ίδια ώρα το Κίνημα Αλλαγής δεν φαίνεται να μπορεί να ακουστεί από όσους βρίσκονται εκτός του συστήματος (άνεργοι) αφού για πολλούς από αυτούς έχει καταγραφεί στους βασικούς υπεύθυνους της κρίσης (ΠΑ.ΣΟ.Κ = συστημικό κόμμα).

Τέλος, οφείλουμε να αναφερθούμε στο χάσμα μεταξύ περιφέρειας και μεγάλων αστικών κέντρων που διατηρείται παρά το γεγονός ότι η αύξηση της εκλογικής μας επιρροής έχει μια μεσοσταθμική ισορροπία μεταξύ Αττικής – Θεσσαλονίκης και Περιφέρειας, σε σχέση με το 2015. Όμως, η βάση εκκίνησης στα αστικά κέντρα τον Ιανουάριο του 2015 ήταν χαμηλή, λίγο πάνω από του 3% και παρά την αναλογική αύξηση σε σχέση με την υπόλοιπη χώρα, μας συγκρατεί σε χαμηλά ποσοστά που δεν πρέπει να παγιωθούν. Στοιχείο πολύ σημαντικό βέβαια λόγω ειδικού βάρους - ποσοτικά και ποιοτικά - αυτών των εκλογικών περιφερειών. Η δυσκολία διείσδυσης στα μεγάλα αστικά κέντρα, χρειάζεται ειδική προσέγγιση και ανάλυση.

2.2 Το πολιτικό περιβάλλον και οι οικονομικοί και οργανωτικοί περιορισμοί

Η πώλωση

Οι εκλογικές αναμετρήσεις διεξήχθησαν σε συνθήκες άγριας πώλωσης μεταξύ ΣΥ.ΡΙΖ.Α και Ν.Δ. Τα δύο κόμματα την τροφοδοτούσαν συστηματικά, το καθένα με τον δικό του τρόπο. Στην πώλωση προστέθηκε και η ένταση της προσπάθειας «αφαίμαξης» ψηφοφόρων του Κινήματος Αλλαγής με την υποδοχή και ανάθεση ρόλων - κυρίως του ΣΥ.ΡΙΖ.Α - σε αναγνωρίσιμα πρώην στελέχη μας.

Η ιδιότυπη «ομερτά» για τη χρέωση της κρίσης στο ΠΑ.ΣΟ.Κ

Συστηματικά και απαραβίαστα ΣΥ.ΡΙΖ.Α και Ν.Δ, τήρησαν την «ομερτά», για τις τεράστιες ευθύνες τους στην επιβολή και τη διαχείριση των μνημονίων (2004 - 2009 κυβέρνηση Καραμανλή, 2015 Βαρουφακειάδα). Κοινός ανομολόγητος στόχος να χρεωθούν όλα στο ΠΑΣΟΚ. Είναι γεγονός ότι δεν μπορέσαμε να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά αυτή τη χρέωση, αλλά και να υπερασπιστούμε επιτυχώς το έργο και την προσφορά του ΠΑ.ΣΟ.Κ κατά (αλλά και πριν) από την κρίση.

Η επικοινωνιακή υπεροπλία των αντιπάλων σε συνδυασμό με την οικονομική καχεξία του Κινήματος Αλλαγής

Βοήθεια στις επιδιώξεις των Ν.Δ και ΣΥ.ΡΙΖ.Α παρείχαν Μ.Μ.Ε με εκτεταμένη και παντοειδή επικοινωνιακή υποστήριξη. Δεν επρόκειτο απλά και μόνο για την υποστήριξη και προβολή των θέσεων/επιχειρημάτων τους, αλλά και για τη συστηματική προσπάθεια διαστρέβλωσης των δικών μας θέσεων. Με εξαιρετικά περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες το Κίνημα Αλλαγής, δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την επικοινωνιακή καταιγίδα των «δύο μονομάχων». Το πρόβλημα, ενέτειναν και η αδυναμία για τη συγκρότηση ψηφοδελτίων σε αρκετές εκλογικές περιφέρειες με όρους εσωτερικού ανταγωνισμού με τη συμμετοχή ισχυρών αναγνωρίσιμων υποψηφίων.

2.3 Οργανωτικά θέματα του νέου φορέα

Στην οικονομική καχεξία έρχονται να προστεθούν και οργανωτικές αδυναμίες, αφού οι αλληπάλληλες εκλογικές αναμετρήσεις βρήκαν το Κίνημα Αλλαγής σε μια ενδιάμεση, μεταβατική φάση της οργανωτικής του συγκρότησης, ιδιαίτερα σε τοπικό και νομαρχιακό επίπεδο. Παράλληλα, η γενναία και ειλικρινής πρωτοβουλία ενοποίησης του χώρου συνοδεύθηκε από την υποχρέωση μιας σειράς αλληπάλληλων αναγκαίων πολιτικών και οργανωτικών διαδικασιών που είχαν αναπόφευκτα και στοιχεία εσωστρέφειας. Κρίσιμη για την εξέλιξη του εγχειρήματος ήταν η υπονόμηση της μεγάλης προσδοκίας που δημιουργήθηκε στο ξεκίνημα του νέου φορέα, από προσχεδιασμένες, καιροσκοπικές συμπεριφορές και αποχωρήσεις προσώπων που είχαν διακριτούς ρόλους και μεγάλη επικοινωνιακή προβολή, παρά τις σαφείς δεσμεύσεις που οι ίδιοι είχαν αναλάβει. Κάποιοι μάλιστα ήρθαν ως Δούρειος Ίππος, με την διαφορά ότι η παράταξη άντεξε: αντίθετα από ότι συνέβη στην Τροία, απέτυχε ο στόχος τους. Τα πρόσωπα αυτά μπορεί να έπληξαν την παράταξη αλλά τελικά αποδομήθηκαν ή/και εξαφανίστηκαν οι ίδιοι και τα κόμματα τους από τον πολιτικό χάρτη.

2.4 Το Κίνημα Αλλαγής ανάμεσα στις Ευρωεκλογές και τις Εθνικές Εκλογές 2019

Για το Κίνημα Αλλαγής το ποσοστό που έλαβε στις ευρωεκλογές προσδιόρισε λίγο - πολύ και το επίπεδο του ποσοστού του στις εθνικές εκλογές. Παρά το γεγονός ότι η πτώση των ποσοστών του ΣΥ.ΡΙΖ.Α στις ευρωεκλογές, ενίσχυσε τις ελπίδες μας για επανάκαμψη πρώην ψηφοφόρων μας και για ισχυρή διαφοροποίηση των συσχετισμών στο χώρο. Αποδείχτηκε, τελικά, ότι η «γαλάζια επέλαση» στις ευρωεκλογές αλλά και τις περιφερειακές εκλογές και η επίμονη αντιδεξιά προπαγάνδα, έστρεψαν τους ψηφοφόρους που είχαν αποστασιοποιηθεί από τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α στις ευρωεκλογές αλλά δεν είχαν πάει στη Ν.Δ και οι οποίοι στη συνέχεια επέστρεψαν στον ΣΥ.ΡΙΖ.Α στις εθνικές εκλογές.

Μεταξύ των δυο εκλογικών αναμετρήσεων και για μεγάλο μέρος της προεκλογικής περιόδου, το θέμα Βενιζέλου απασχόλησε έντονα τα στελέχη και τους ψηφοφόρους μας και αποτέλεσε αντικείμενο ευρείας συζήτησης. Ως προς την κατεύθυνση και την ένταση της επιρροής στο εκλογικό αποτέλεσμα, στην Επιτροπή υπήρξαν διαφορετικές προσεγγίσεις κι εκτιμήσεις. Με βάση, όμως, και τα αριθμητικά στοιχεία η επιτροπή κατέληξε ότι η εξέλιξη αυτή δεν ήταν καθοριστική στη διαμόρφωση του τελικού εκλογικού αποτελέσματος.

2.5 Η πολιτική και επικοινωνιακή πίεση για τη θέση του Κινήματος Αλλαγής για τις κυβερνητικές συνεργασίες μετά τις εκλογές

Ενώ το αποτέλεσμα των ευρωεκλογών είχε ουσιαστικά απαντήσει στο θέμα κυβερνησιμότητας της χώρας, στις εθνικές εκλογές που ακολούθησαν αμέσως μετά, συνεχίσθηκε και εντάθηκε η πολιτική και επικοινωνιακή πίεση με συνεχώς επαναλαμβανόμενα ερωτήματα του τύπου : “θα συμπράξει το Κίνημα Αλλαγής στο σχηματισμό μιας κυβέρνησης συνασπισμού ή όχι και η χώρα θα οδηγηθεί σε νέες εκλογές με απλή αναλογική” ; “Θα συνέπραττε ενδεχομένως με τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α μετεκλογικά” ;

Παρά το γεγονός ότι υπήρχε ομόφωνη θέση του Συνεδρίου του Κινήματος Αλλαγής για συνεργασίες στη βάση προγραμματικών συμφωνιών, μια σειρά από αλληλοαναιρούμενες δηλώσεις στελεχών έδωσαν λάθος μήνυμα και αφορμή για εντεινόμενη επικοινωνιακή κριτική και πολιτικές πιέσεις.

Η πολιτική και επικοινωνιακή διαχείριση της υποκινούμενης από ΣΥ.ΡΙΖ.Α και Ν.Δ αυτής πίεσης δεν απαντήθηκε με τρόπο που να μην επιτρέπει αμφιβολίες για τη θέση και τη στρατηγική μας στο μετεκλογικό πολιτικό σκηνικό, ιδιαίτερα σε περίπτωση μη αυτοδυναμίας της Ν.Δ.

Για μια σημαντική μερίδα του εκλογικού σώματος η προσλαμβανόμενη ασάφεια λειτούργησε ως όχημα μετακίνησης ψηφοφόρων προς τη Ν.Δ. προκειμένου "να φύγει από την εξουσία ο ΣΥ.ΡΙΖ.Α", αίτημα ιδιαίτερα ισχυρό, αλλά και προς τον ΣΥ.ΡΙΖ.Α στη βάση αντιδεξιών αντανακλαστικών. Επιπρόσθετα, πρέπει να συνεκτιμηθεί ότι ιστορικά το εκλογικό σώμα, ιδιαίτερα στην Ελλάδα, δεν ψηφίζει ευρύτερα όσα κόμματα προσλαμβάνει ως εντοιχισμένα σε διαρκή ρόλο αντιπολίτευσης.

2.6 Το ολοκληρωμένο πρόγραμμα θέσεων δεν συμπυκνώθηκε σε μια συνεκτική ταυτότητα-αφήγημα

Όλες σχεδόν οι μελέτες για την εκλογική συμπεριφορά στις ευρωπαϊκές χώρες αυτό πιστοποιούν, ότι ο πολίτης – ψηφοφόρος θέλει να γνωρίζει "τι ακριβώς είναι, τι αντιπροσωπεύει το κόμμα" που ψηφίζει. Η φυσιογνωμία μας ως "κόμματος της σύγχρονης σοσιαλδημοκρατίας" στην Ελλάδα, φαίνεται ότι ελάχιστα πέρασε στον μέσο πολίτη ως κατανοητή πολιτική παράμετρος παρά το γεγονός ότι η "κοινωνική διάσταση" τονίστηκε επαρκώς. Άλλωστε, η σοσιαλδημοκρατική κουλτούρα στην Ελλάδα δεν είναι παραδοσιακά τόσο ισχυρή ώστε τα κοινωνικά στρώματα να μπορούν εύκολα να συλλάβουν τις σχετικές εννοιολογήσεις.

Είναι γεγονός ότι στις εκλογές του Ιουλίου 2019 υπήρξε επίσης ένδεια αφηγήματος τόσο από πλευράς ΝΔ όσο και από πλευράς ΣΥΡΙΖΑ. Η επιστροφή στην κανονικότητα ή η έξοδος από την κρίση ελάχιστα μπορούν να θεωρηθούν ως αφηγήματα. Επιπλέον, υπήρξε συστηματική προσπάθεια οικειοποίησης των θέσεων και προτάσεων μας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η υπερπροβολή των θέσεων της ΝΔ για το δημογραφικό, οι οποίες ήταν η σχεδόν πλήρης αντιγραφή των δικών μας θέσεων που είχαν προηγηθεί. Από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ η οικειοποίηση των θέσεων μας συνοδεύτηκε από παροχές και μάλιστα κατά την προεκλογική περίοδο. Λίγο πριν κλείσει η Βουλή η κυβέρνηση Τσίπρα έφερε προς ψήφιση μέτρα ύψους 850 εκατ. τα οποία αντιστοιχούσαν απολύτως σε ρυθμίσεις της Πρότασης Νόμου που είχε προ πολλού καταθέσει η Κ.Ο. του Κινήματος Αλλαγής!

Οι παροχές της απερχόμενης κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ σε συνδυασμό με τις εξαγγελίες παροχών από την εμφανιζόμενη ως μέλλουσα κυβέρνηση ΝΔ είναι φυσικό να επηρέασαν το εκλογικό σώμα πολύ περισσότερο από τις προγραμματικές μας θέσεις.

Πάραυτα, και παρά την επάρκεια προγραμματικών θέσεων, ο απλός πολίτης – ψηφοφόρος δεν έχει ακόμα αποκρυσταλλώσει σαφή απάντηση στο ερώτημα τι αντιπροσωπεύει, τι εκφράζει το Κίνημα Αλλαγής. Αυτό οφείλεται και στο γεγονός ότι πρόκειται για νέο πολιτικό φορέα αλλά και στην αδυναμία να παρουσιάσουμε ένα συνεκτικά προσλαμβανόμενο ισχυρό αφήγημα και μια κεντρική ιδέα για τη σημερινή πραγματικότητα. Είχε πολλές επιμέρους ιδέες και αξιόλογες προτάσεις, αλλά όχι την κυρίαρχη ιδέα που να συγκινεί, δημιουργεί συναίσθημα, κινητοποιεί. Και είναι επιβεβαιωμένο, ιστορικά, στην Ελλάδα ότι οι εκλογές δεν κερδίζονται με προγράμματα όσο αναγκαία και καλά επεξεργασμένα κι αν είναι αυτά. Κερδίζονται με ένα πειστικό αφήγημα - πολιτικό μύθο που συνοψίζεται σε μια κεντρική μεγάλη ιδέα – αιχμή. Ιδέα που πρέπει να είναι κατανοητή από τον απλό ψηφοφόρο αλλά και ισχυρή ως πολιτικό σύνθημα. Και η οποία θα εκπέμπεται σταθερά και ομοιόμορφα απ' όλους. (Η "αλλαγή" ήταν π.χ. μια τέτοια ιδέα για το ΠΑ.ΣΟ.Κ στη δεκαετία του 1980).

Επίσης το Κίνημα Αλλαγής ως νέος φορέας δεν πρόλαβε να ταυτοποιηθεί και να προσλαμβάνεται πειστικά ως μια σύγχρονη προοδευτική και μεταρρυθμιστική πολιτική

δύναμη με πραγματικά καινοτόμο πρόσημο ιδιαίτερα στα μάτια των νέων και των πιο δυναμικών τμημάτων της κοινωνίας.

Σε αυτήν την κατηγορία νέων και ανερχόμενων δυναμικών στρωμάτων το Κίνημα Αλλαγής προσλαμβάνεται ακόμα ως απλή ανακαίνιση του «παλιού» με συχνές αναφορές στο ξεπερασμένο χθες και όχι το μέλλον. Η ανακύκλωση του παρελθόντος όσο «πολιτικά ένδοξο» και αν είναι δεν τους ενδιαφέρει. Όταν μάλιστα δεν συνδέεται με την ανάληψη και ανάδειξη πρωτοβουλιών σε μια σύγχρονη ατζέντα θεμάτων αιχμής, όπως π.χ. η κλιματική αλλαγή ή οι αλλαγές στην εργασία με άξονα τις τεχνολογικές εξελίξεις, όπως η τεχνητή νοημοσύνη και η ρομποτική.

Τέλος, η πολυσυλλεκτική φυσιογνωμία (broad church) ενός κόμματος δεν σημαίνει κατ' ανάγκη και πολυφωνία πάνω σε κομβικά στρατηγικά ζητήματα. Δεν σημαίνει ότι "λαλούν πολλά κοκόρια", ότι "άλλα λέει ο ένας άλλα ο άλλος". Όλα αυτά, δημιουργούν ασάφεια και επιτείνουν την κρίση ταυτότητας. Και αυτό σε αρκετές περιπτώσεις συνέβη όλη την προηγούμενη περίοδο, αλλά ακόμη και προεκλογικά στο Κίνημα Αλλαγής.

3. ΠΡΩΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Με βάση τα στοιχεία και τις έως τώρα αναλύσεις και ερμηνείες, εάν στο Κίνημα Αλλαγής επιθυμούσαμε να μείνουμε στο πολιτικό σύστημα ως δύναμη ρυθμιστική των μελλοντικών πολιτικών εξελίξεων, πιθανότατα, αυτό έχει διασφαλιστεί.

Στόχος μας, όμως, είναι το Κίνημα Αλλαγής να εκφράσει τη μεγάλη πλειοψηφία των προοδευτικών πολιτών που στηρίζουν διαχρονικά την Δημοκρατική Παράταξη και εξελιχθεί και πάλι σε κυρίαρχη πολιτική δύναμη.

Μπορεί οι αριθμοί να μην το δείχνουν. Μπορεί, η πολεμική που μας ασκείται από δεξιά και αριστερά του πολιτικού κατόπτρου να εντείνεται και να μας δημιουργεί πρόσθετα εμπόδια και δυσκολίες.

ΟΜΩΣ :

Τίποτα δεν έχει κριθεί τελεσίδικα. Το παιχνίδι στην Κεντροαριστερά παραμένει ανοικτό.

Από την μια πλευρά υπάρχουν οι εγγενείς αδυναμίες του ΣΥ.ΡΙΖ.Α, που οξύνονται με την απώλεια της εξουσίας και καταλήγουν σε εσωκομματικές έριδες για την ταυτότητα και τη στρατηγική του. Από την άλλη τα προβλήματα που θα αντιμετωπίσει η νέα κυβέρνηση όταν περάσει ο "μήνας του μέλιτος", προβλήματα που θα αναδείξουν και τις εσωτερικές αντιφάσεις και συγκρούσεις στη Ν.Δ που σήμερα βρίσκονται στην αφάνεια. Είναι στο χέρι μας να διαμορφώσουμε τις συνθήκες για την επόμενη μέρα με αυτογνωσία, αυτοπεποίθηση και κατάλληλη προετοιμασία, ώστε να απευθυνθούμε σε ένα σημαντικό ευρύ τμήμα της κοινωνίας που δε βολεύεται ούτε με το λαϊκισμό του ΣΥ.ΡΙΖ.Α, ούτε με τον συντηρητισμό της Ν.Δ.

Αλλά για να κερδίσουμε την εμπιστοσύνη αυτού του κοινού, υπάρχουν προϋποθέσεις που πρέπει να συζητήσουμε με ειλικρίνεια στα συλλογικά μας όργανα .

Πάνω από όλα όμως, υπάρχει μια θεμελιώδης προϋπόθεση : η ενότητα.

Αξιοποιώντας και το πλούσιο, θετικό κεκτημένο της προοδευτικής δημοκρατικής παράταξης και παράλληλα με την έντονη σοσιαλδημοκρατική διάσταση, το Κίνημα Αλλαγής θα πρέπει να κάνει - με ριζοσπαστικό λόγο - Relance, έφοδο προς το μέλλον, το νέο, το μεταρρυθμιστικό, τις νέες απαιτήσεις και αιτήματα των πολιτών και να καθορίσει την πολιτική agenda για να διευρύνει αποφασιστικά το εκλογικό του ακροατήριο κερδίζοντας νέα κοινωνικά στρώματα.

3.1 Η στρατηγική

Συνοπτικά, θα πρέπει να διαμορφώσει μια συνολική στρατηγική με ένα κεντρικό τρίπτυχο στόχων :

α) Δίκαιη κοινωνία

Για την καταπολέμηση των ποικιλόμορφων ανισοτήτων που έχουν εμφανισθεί στη χώρα – εισοδηματικές ανισότητες, ψηφιακές ανισότητες, τεχνολογικές υστερήσεις, καταπολέμηση των αποκλεισμών κάθε μορφής, περιθωριοποίησης, προστασίας των ευπαθών κοινωνικών ομάδων , του κόσμου της εργασίας κλπ.

β) Μεταρρύθμιση - νέα agenda

Με την ανάδειξη του Κινήματος Αλλαγής σε κόμμα της ψηφιακής εποχής, της 4^{ης} τεχνολογικής επανάστασης και κόμματος των προοδευτικών μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς της δημόσιας σφαίρας περιλαμβανομένης και της εξωτερικής πολιτικής. Πρέπει να δείξουμε ότι είμαστε η κατ' εξοχήν μεταρρυθμιστική προοδευτική δύναμη. Το δείχνουν τα πεπραγμένα της παράταξης, είναι ώρα να φανεί πιο έντονα και στο λόγο και τις προτάσεις μας.

γ) Ευρωπαϊκή ενοποίηση

Η ευρωπαϊκή υπερεθνική ενοποίηση συνιστά σήμερα ένα βαθύτατα προοδευτικό project, προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των οποιωνδήποτε αρνητικών συνεπειών της παγκοσμιοποίησης αλλά και των μεγάλων προκλήσεων της εποχής - από την κλιματική αλλαγή μέχρι την μετανάστευση. Το Κίνημα Αλλαγής οφείλει να είναι στην πρωτοπορία για βαθύτερη ευρωπαϊκή ενοποίηση.

3.2 Τα επόμενα βήματα

1. Να μελετήσουμε με συγκεκριμένα επιστημονικά εργαλεία το γιατί προκαλείται αδιαφορία ή και η απέχθεια σε συγκεκριμένα κοινωνικά στρώματα, ιδίως τα πιο δυναμικά. Ήδη, έχει δρομολογηθεί η συγκρότηση των Focus Groups.
2. Να αναπτύξουμε λόγο (ομιλίες, μηνύματα σε social media, αρθρογραφία, εικόνα) ικανό να ακουστεί και από τους μη δεδομένους ψηφοφόρους μας.
3. Να πάρουμε τις αναγκαίες πολιτικές πρωτοβουλίες που θα αναδείξουν ότι το αυθεντικό αίτημα των λαϊκών στρωμάτων για δίκαιη αναδιανομή του πλούτου δεν είναι αντιπαραθετικό, αλλά δημιουργικά συνδυαστικό και αλληλοσυμπληρωματικό με το επίκαιρο ξανά αίτημα των προοδευτικών και εκσυγχρονιστικών μεταρρυθμίσεων. Εξάλλου, είναι η δική μας παράταξη η μόνη που αποδεδειγμένα υπηρέτησε αποτελεσματικά και τους μη προνομιούχους Έλληνες και την αναγκαιότητα αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στο κράτος, στην οικονομία, στους θεσμούς και στην κοινωνία.

Εν κατακλείδι,

Το Κίνημα Αλλαγής, σωστά θεώρησε την μάχη για την ηγεμονία της κεντροαριστεράς ως ένα από τα βασικά επίδικα των εκλογών. Η κυριαρχία στο εκλογικό σώμα της προοδευτικής παράταξης, αποτελεί στρατηγική μας στόχευση και σε καμία περίπτωση δεν παραχωρούμε στο ΣΥ.ΡΙΖ.Α το χώρο αυτό.

Το Κίνημα Αλλαγής πρέπει και μπορεί ξανά να εκφράσει πολιτικά μια νέα συμμαχία της μεσαίας τάξης με τους λιγότερο προνομιούχους συμπολίτες μας με το διαχρονικό αίτημα ανάπτυξης με κοινωνική δικαιοσύνη. Η μεγάλη πρόκληση είναι το αίτημα αυτό να το προσαρμόσει στην Ελλάδα του 21ου αιώνα με ισχυρό μήνυμα και στοχευμένες πολιτικές πρωτοβουλίες. Η σύγκρουση προοδευτικών μεταρρυθμιστικών δυνάμεων με τους λαϊκιστές εξελίσσεται παράλληλα στην Ελλάδα και την Ευρώπη με τη σχηματική διαίρεση Πρόοδος - Συντήρηση που παραμένει ενεργή τόσο στις δυτικές κοινωνίες, όσο και στη χώρα μας.